KELEIVIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Europoje..$4.00
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Represents over 75,000 Lithuanians in New England and about 1,000,000 in the United States
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 35 | "Keleivio" Telefonas: SO 8-3071 | SOUTH BOSTON, MASS., RUGPIŪČIO (AUGUST) 31, 1955 | Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879 | Atskiro Numerio Kaina 10 Centų | 50 METAI

Rusų Šypsenos Gali Buti Apgaulingos, Sako R. M. Nixon

Viceprezidentas R. M. Nixon Mano, kad Rusų Šypsenos Nieko Neįrodo; Reikia Darbų, o Ne Vien Tik Žodžių; Nixon Kalbėjo Bostone Veteranų Suvažiavime; Penkios Taikos Sąlygos

Šį pirmadienį Bostone karo veteranų suvažiavime viceprezidentas Robert M. Nixon kalbėjo apie taikos išlaikymo sąlygas. Jis įspėjo, kad rusai savo šypsenomis ir mandagumu nieko neįrodo, reikia laukti jų taikių darbų. Jeigu rusai leis sujungti Vokietiją į vieną valstybę, jeigu jie pritars ginklavimosi rimtai kontrolei, jeigu rusai panaikins geležinę uždangą ir nebetrukdys susisiekimo tarp jų valdomų krastų ir Vakarų, jeigu rusai grąžins laisvę pavergtoms tautoms ir, jei jie sulaikys komunistinę propagandą ir subversiją pasaulyje, tada galima bus sakyti, kad jie tikrai nori taikos. Kol to nėra, Amerika turės būti pasiruošusi.

Panašias mintis viceprezidentas išdėstė ir Philadelphijoj prieš porą dienų. Panašiai kalbėjo ir prezidentas D. D. Eisenhower Amerikos advokatų suvažiavime. Iš to tenka daryti išvadą, kad Amerikos vyriausybė nesitenkins Ženevoje sutarta darbų tvarka užsienių reikalų ministerių pasitarimams spalio mėnesį, bet vienu ar kitu būdu sieks iškelti ir pavergtųjų tautų klausimą derybose su rusais. Ženevoje Amerika to nedarė. Prezidentas ten užsiminė satelitų klausimą, bet rusai nesutiko to klausimo svarstyti ir Amerika su tuo sutiko.

Karo veteranų suvažiavime dalyvauja tūkstančiai atstovų nuo įvairių V. F. W. skyrių iš visų valstijų.

Kontrolės Komisija Korejoj Bus Pakeista

JT karo vadovybė Korejoj nutarė pasiūlyti, kad kontrolės komisija iš "neutraliųjų" šalių būtų panaikinta, nes komunistai toje kontrolės komisijoje užsiima šnipinėjimu ir trukdo kontroliuoti šiaurinę Koreją. Komisija visai gal nebus panaikinta, bet ji bus žymiai sumažinta.

Rusai Plečia Turizmą

Sovietų Rusija nutarė leisti daugiau žmonių vykti į užsienius ir įsileis daugiau turistų iš kitų kraštų. Pirmai pradžiai Sovietų turistai pradeda didesniais būriais rodytis Suomijoj. Bet savo turistus, keliaujančius į užsienius, rusai leis būriais ir su patikimais vadovais.

Prieš Rinkimus Gal Mažins Mokesčius

Kalbama, kad ateinančiais metais, prieš rinkimus, mokesčiai vėl bus mažinami. Tokį pažadą atsargiais žodžiais davė iždo sekretorius George M. Humphrey, o keli senatoriai, finansų komisijos nariai, remia tą idėją.

Senatoriai W. F. George ir E. D. Millikin mano, kad mokesčius galima bus sumažinti, jei biudžetas bus išlygintas. Jie siūlo mažinti išlaidas ir tik paskui jau mažinti mokesčius.

PRANCŪZAI PAKEIS MOROKO VYRIAUSYBĘ

Prancūzijos vyriausybė po ilgų derybų ir pasitarimų sutarė pravesti Morodo protektorate įvairias reformas ir pertvarkyti to krašto valdymą taip, kad vietiniai gyventojai turėtų daugiau galios į jo tvarkymą. Laukiama, kad dabartinis Moroko sultonas užleis savo vietą "regentų tarybai," o prancūzų gubernatorius Gransvaal bus pakeistas.

Arabų ir Žydų Peštynės Gresia Taikai

Kautynės tarp arabų ir žydų atsinaujino šį pirmadienį Gaza srityje ir pirmą kartą įvyko kautynės ore tarp žydų ir arabų lėktuvų. Sekmadienį Gaza srityje buvo užmušti 6 kariai ir keliolika žydų ir arabų buvo sužeistų. Susišaudymas ore, pagal žydų šaltinius, įvyko virš Izraelio teritorijos, kai Egipto lėktuvai pasirodė netoli Rafa miesto. Nepaliaujančios žydų ir arabų peštynės gresia paversti niekais Amerikos pasiūlymą taikai įgyvendinti Palestinoj.

Senatorius McCarthy Bara Administraciją

Sen. McCarthy parašė laišką prezidentui, kuriame jis skundžiasi, kad republikonų administracija "persekioja farmerius" ir mažina jų pajamas. Sen. McCarthy sako, kad republikonai gali pralaimėti ateinančių metų rinkimus todėl, kad jie neboja farmerių reikalų.

Sen. McCarthy paskutiniu laiku griežtai kritikavo vyriausybės užsienių politiką, ypač Ženevos pasimatymą.

LĖKTUVAS BE VAIRUOTOJO SKRENDA PADANGĖMIS

Greičiausias ir sunkiai numušamas lėktuvas yra vadinamas Firebee. Jis paleidžiamas iš kito lėktuvo (B-26) ir paskui skrenda vienas pats be jokio vairuotojo, radijo bangomis vairuojamas iš tolo. Paveikslo kairėj, apačioj, matosi toks iš tolo vairuojamas lėktuvas, kuris gali skristi 1 valandą ir 20 minučių 610 mylių per valandą greitumu. Dešinėj matosi, kaip tas lėktuvas be žmogaus nutupia ant žemės parašiutu, kuris atsidaro virš jo nugaros. Firebee skrenda 40,000 pėdų aukštumoje. Jis gali vienas ir pakilti į aukštybes.

Komunistų Politika Dar Nepasikeitė

Senatorius Wm. Knowland, republikonų vadas senate, kalbėdamas Los Angeles mieste pereitą savaitę sakė, kad Sovietų Rusija dar nepakeitė savo politikos, nors jos vadai dabar ir šypsosi. Senatorius nurodė, kad Rusija dar: (1) nesuteikė laisvės satelitiniams kraštams; (2) neleido sujungti Vokietijos; (3) ginklavimosi lenktynės nėra sulaikytos ir (4) tarptautinio komunizmo veikla tebėra ta pati, kaip ir seniau buvo.

Sen. Knowland mano, kad nėra dar nė mažiausio pagrindo pasitikėti Sovietų Rusijai ir jis įspėjo Amerikos vyriausybę saugotis "miuncheniškų" nuolaidų ir "užgerinimo dalimis."

Sen. Knowland savo kalboje priminė, kad Azijoj komunistų politika irgi visiškai nėra pasikeitusi.

Tęsiamos Derybos Dėl Nusiginklavimo

Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisija, į kurią įeina "keturi didieji" ir Kanada, šį pirmadienį pradeda iš naujo derėtis dėl nusiginklavimo. Pasitarimai dėl nusiginklavimo jau eina keli metai, bet kol kas jie jokių rezultatų nedavė. Dabar kai rusai šypsosi ir kalba apie "Ženevos dvasią," derybos gal bus sėkmingesnės.

Rusai jau skelbė, kad jie sumažina savo kariuomenę ir paleidžia virš 600 tūkstančių vyrų. Rusų spauda dabar sako, kad jau atėjo eilė Vakarams parodyti, kad ir jie sutinka savo ginkluotas pajėgas mažinti.

Žodžių Neužtenka Reikia ir Darbų

Prezidentas D. D. Eisenhower pereitą savaitę kalbėjo Philadelphijoj advokatų suvažiavime ir nurodė, kad pastovi ir teisinga taika reikalauja grąžint laisvę pavergtoms tautoms, grąžinti visų tautų piliečiams jų pilietines teises ir laisves ir suvienyti suskaldytą Vokietiją.

Viceprezidentas R. M. Nixon, kalbėdamas tame pačiame advokatų suvažiavime, pažymėjo, jog Rusija savo taikingumą gali įrodyti tokiais darbais: kinų komunistai ištraukia savo armiją iš Korejos ir tas kraštas sujungiamas; Vokietijoj laisvais rinkimais išrenkama nauja vyriausybė ir kraštas sujungiamas; įvykdyti prezidento Eisenhowerio pasiūlymą apie ginklavimosi inspekciją; panaikinimas geležinės uždangos; suteikimas laisvės satelitiniams kraštams ir sustabdymas komunistinės propagandos įvairiuose kraštuose.

VICEPREZIDENTAS KALBA BOSTONE

Šį pirmadienį viceprezidentas R. M. Nixon kalba Bostone karo veteranų suvažiavime. Veteranų suvažiavime dalyvauja apie 6,000 buvusių kareivių dalyvavusių karuose.

"Edith" Keliauja į Jūras

Oro pranašai sako, kad naujas uraganas "Edith" keliaus į jūras ir aplenks Amerikos pakraščius. Uraganas jau kelios dienos yra sekamas Karibų jūrose ir šios savaitės pradžioj buvo arti Bermuda salų.

Nori Matyti Potvynių Vietas

Pereitą sekmadienį daugybė automobilių važiavo pasižiūrėti, kaip atrodo potvynių nusiaustos vietos. Policija turėjo imtis griežtų priemonių, kad galėtų atsiginti nuo smalsuolių.

Per spaudą, per radiją ir kitais būdais policija kviečia žmones nevažiuoti į potvynių nusiaubtas vietas, bet žmonių smalsumas yra tiek didelis, kad jie visvien važiuoja pažiūrėti, kaip atrodo vandens išplauti tiltai, pasvirę namai ar gatvės pilnos dumblo ir atmatų.

Maldos Pagerino Santykius su Maskva

Žinomas pamokslininkas Billy Graham, kalbėdamas Bostone šį pirmadienį, išaiškino, kad pagerėjusieji santykiai tarp Amerikos ir Rusijos yra "tiesioginis atsakymas į milionų žmonių maldas." Ar ir rusai meldėsi, pamokslininkas nepasakė.

DERYBOS SU KINAIS DUOS VAISIŲ?

Amerikos derybos su komunistine Kinija kol kas nedavė jokių rezultatų. Bet Indijos vadas Nehru pranašauja, kad per savaitę laiko bus susitarta dėl pasikeitimo civiliais belaisviais.

Pavogė Svarbius Planus

Japonų profesorius Hidso Itokawa pranešė policijai, kad kas tai pavogė iš jo automobiliaus Tokio mieste svarbius raketinių bombų planus. Pavogti planai mažų raketinių bombų ir planai tų bombų, kurios dar bus bandomos šį rudenį.

Anglija, Graikija ir Turkija Tariasi Dėl Kipro Salos

Anglai Sušaukė Pasitarimą, kad Galėtų Išlaikyti Kipro Salą Savo Rankose; Kipro Graikai Reikalauja Teisės Prisijungti prie Graikijos; Turkija Tam Griežtai Priešinga

Šį antradienį Londone prasideda derybos tarp anglų, graikų ir turkų dėl Kipro salos likimo. Ta sala su 400,000 gyventojų priklauso Anglijai nuo 1878 metų, kada turkai tą salą užleido anglams. Saloje gyvena apie 300,000 graikų ir apie 100,000 turkų. Salos gyventojų dauguma nori jungtis su Graikija ir nori teroru ir riaušėmis priversti anglus atiduoti salą Graikijai. Į tą ginčą įsitraukė Turkija, kuri dabar reikalauja tos salos sau, ar bent nori, kad sala paliktų anglų valdoma.

Anglija iš Kipro salos nori padaryti savo karišką bazę Viduriniuose Rytuose ir laiko saloje nemažai kariuomenės. Po pasitraukimo iš Suezo kanalo zonos Kipro sala lieka vienintelė anglų atrama rytinėj Viduržemių jūroj.

Kipro sala yra tik 40 mylių nuo Turkijos ir 500 mylių nuo Graikijos. Turkai dėl saugumo sumetimų ir dėl skaitlingos turkų gyventojų mažumos saloj nori, kad ta sala arba pasiliktų anglų rankose, arba atitektų jiems, prieš ką Graikija griežčiausiai protestuoja.

Anglija, Turkija ir Graikija yra Atlanto Sąjungos nariai, o Turkija ir Graikija yra pasirašiusios ir Balkanų sutartį. Bet nežiūrint bendrų gynimosi interesų tarp Graikijos ir Anglijos su Turkija yra labai paaštrėję santykiai dėl Kipro ginčo. Jei derybos tarp anglų, turkų ir graikų surastų kokį nors visiems priimtiną sprendimą Kipro salos ginče, vienas skaudulys Vakarų valstybių santykiuose būtų pašalintas.

Amerika Rems Palestinos Taiką

Amerikos valstybės sekretorius John Foster Dulles, su prazidento Eisenhowerio pritarimu, paskelbė savo planą taikai Palestinoje atstatyti. Jis siūlo, kad didžiosios valstybės (per JT organizaciją) garantuotų dabartines sienas tarp žydų ir arabų. Izraelio valstybė turėtų atlyginti 900,000 arabų, kuriuos žydai išvarė iš Palestinos ir iš kurių žydai atėmė jų visą turtą. Tam tikslui Izraelis galėtų gauti tarptautinę paskolą. Be to, Amerika zada padėti įkurdinti išvietintuosius iš Palestinos arabus naujose vietose.

Dabar laukiama, kaip į tą planą pažiūrės žydai ir arabai.

BALTIJOS KRAŠTAI VIS DAR UŽDARI

Du Amerikos kongresmonai, kurie dabar lankosi Rusijoj, norėjo gauti leidimą iš Maskvos vyriausybės aplankyti Latvijos sostinę Rygą. Jiems buvo atsakyta, kad Baltijos kraštai yra uždari visiems svetimtaučiams. Nuo 1944 metų į Latviją, Lietuvą ir Estiją svetimtaučiai nėra įleidžiami. Maskvoje kongresmonams J. J. Rhodes ir J. Holt buvo paaiškinta, kad Baltijos valstybes galima bus lankyti, kai "santykiai pagerės."

KARDINOLAS GINA PRIVAČIAS MOKYKLAS

Kardinolas Francis McIntyre, kalbėdamas St. Paul mieste sakė, kad Amerikoje daug kas deda pastangas užsmaugti privačias parapijines mokyklas. Kardinolas dar skundėsi, kad numatoma duoti pašalpas valstijoms mokyklų statybai ir išlaikymui, bet privačioms mokykloms jokia federalinė pagalba nėra numatoma. Kardinolo manymu, tai būtų diskriminacija.

ŠNIPAI AUSTRALIJOJ

Australijos vyriausybė paskelbė buvusio Sovietų šnipo Petrovo parodymus apie Rusijos šnipų veiklą Australijoj. Šių metų kovo mėnesį šnipai Australijoj dar veikė ir daugiausiai įdomavosi Woomers raketinių ginklų bandomuoju lauku, kur daromi atominių ir kitokių ginklų bandymai.

Republikonai Pyksta Dėl Trumano Kalbos

Buvęs prezidentas H. S. Truman pereitą šeštadienį kalbėjo French Lick, Ind., tos valstijos demokratų redaktorių suvažiavime, ir griežtai kritikavo dabartinę administraciją. Jis sakė, kad Eisenhowerio vyriausybė pataikauja stambiesiems biznieriams ir duoda jiems progos pelnytis krašto turtais. Patį prezidentą H. S. Truman kaltino dėl demagogijos.

Dėl tos kalbos republikonų nacionalinio komiteto pirmininkas paskelbė griežtą atsiliepimą ir sako, kad demokratai, neturėdami rimtų klausimų, ima drabstytis purvais.

Kas yra Ženevos dvasia?

Nauja šmėkla pasirodė tarptautinėj politikoj. Ji vadinama "Ženevos dvasia" ir dažnai minima Rusijoj, Amerikoj ir kituose kraštuose.

Kas yra ta "Ženevos dvasia," apie kurią ir pašvęstieji žmonės įvairiai ir labai skirtingai kalba?

Ženevoje liepos mėnesį derėjosi keturių didžiųjų valstybių vyriausybių galvos. Jie tarėsi ir visiškai nieko nesutarė. Bet jie derėjosi nesikoliodami, neįtardami vienas kito, mandagiai, kaip pridera išauklėtiems žmonėms. Negalėdami susitarti, keturi didieji Ženevoje nutarė, kad jų užsienių reikalų ministeriai vėl susitiks spalio 27 d. ir bandys surasti sprendimus ginčijamiems klausimams.

Tuo tarpu, kol dar nieko nesutarta ir kol dar net nevisi ginčijami klausimai numatyta svarstyti, staiga pasirodė "Ženevos dvasia" ir visur pradeda šmėkliotis, kaip karo metais šmėkliojosi "Teherano dvasia," kuri vėliau virto dvokiančia Jaltos dvasia ir kurios paskutinį pasispardymą matėme Potsdame. Po to sekė "šaltasis karas," Berlyno blokada, Čechoslovakijos pavogimas, Kinijos perversmas, Korejos skerdynės, Indokinijos dalybos ir panašūs dalykai.

Teherano-Jaltos-Potsdamo "dvasią" šiandien jau visi žino. Tai buvo toks galingųjų valstybių sugyvenimas, kada viena imperialistinė valstybė vogė, o kita milžiniška valstybė vagystėms nesipriešino. Bet ką reiškia dabar "Ženevos dvasia," kurią rusai velka už ausų į tarptautinę politiką ir patenkintai šypsosi, kaip tik išgirsta Ženevos vardą?

Pagal rusus, Ženevos dvasia yra taikus Amerikos ir Rusijos sugyvenimas paliekant vagims tą, ką jie spėjo pavogti, arba, diplomatiškai kalbant, tai yra susitarimo dvasia dedant pagrindan status quo (padėtį, kaip ji buvo iki susitarimo). Pagal "Ženevos dvasią" rusai skaito, kad jiems nėra jokio reikalo kalbėtis apie grąžinimą laisvės pavergtiems Europos kraštams, kuriuose gyvena arti 100 milionų žmonių! Pagal tą pačią "dvasią" rusai nori ir Vokietiją laikyti toliau perkirstą į dvi dalis. Pagal tą "dvasią" rusai mano ir toliau varyti savo propagandą ir, jei kur gaus progos, padarvti kokį nors vidaus perversmą, darys visai nesivaržydami, kaip jie darė Teherano ir Jaltos "dvasios" laikais.

Ir Amerikoj daug kas yra linkęs "Ženevos dvasią" suprasti taip, kaip rusai ją supranta. Tokie žmonės jau skaito "netinkama" kalbėti apie rusų pavergtas tautas ir apie reikalą atitaisyti rusų padarytas kitoms tautoms skriaudas. Kai kur jau nueita tiek toli, kad skaitoma lyg ir nepadoriu dalyku kalbėti apie laisvę pavergtiesiems.

Pereitą savaitę prezidentas D. D. Eisenhower rado reikalo priminti, kaip jis supranta Ženevos dvasią. Kalbėdamas Philadelphijoj Amerikos advokatų suvažiavime prezidentas tarp kitų dalykų užsiminė ir Ženevos dvasią ir sakė, kad **pastovi ir teisinga taika yra neįmanoma, jei nebus atitaisytos skriaudos pavergtoms tautoms, jei atskiriems žmonėms nebus grąžintos pilietinės teisės ir laisvės, jei Vokietija nebus suvienyta į vieną valstybę. Prezidentas užsiminė ir apie tai, kad pastovi ir teisinga taika yra negalima, jei tarptautinė politinė mašina (komunistų partijos) veikia (Pagal Rusijos nurodymus ir Rusijos remiama) ir siekia daryti perversmus įvairiuose kraštuose.**

Prezidentas pabrėžė, kad Amerika siekia pastovios taikos ir siekia pakeitimų esamoje neteisingoje padėtyje taikiomis priemonėmis, bet Amerika ir ateityje nesutiks pripažinti esamą padėtį, kaipo pastovią ir teisingą.

Prezidento žodžiai gal šiek tiek atšaldys "Ženevos dvasios" pliuškius, kurių čia staiga pasirodė daug ir labai ištroškusių pasibičiuliauti su tautų skerdike—totalitarine Rusija. Sakome "gal," nes tikrumo nėra, kad prezidento žodžiai paveiks tuos žmones, kurie ir už gėdingą Jaltą ir Teheraną kadaise gatavi buvo galvas paguldyti.

Dėl "Ženevos dvasios" šmėkliojimosi nėra be atsakomybės ir pati mūsų vyriausybė, kuri, nieko dar nesutarusi ir net neišgavusi iš rusų pažado kalbėtis apie "tarptautinę politinę mašiną" (komunistų sąmokslą) ir pavergtųjų tautų laisvę, jau tarėsi parvežusi iš Ženevos "naują atmosferą." Džiaugtis prieš laiką ir kitus džiuginti nėra toks jau gudrus dalykas. Prezidentas gerai padarė, kad tą dalyką piliečiams priminė, bet būtų buvę dar geriau, jei jis grįžęs iš Ženevos būtų pasakęs, kad kol kas niekas esamoje padėtyje nepasikeitė.

Apžvalga

'APŠVIETOS-KULTŪROS REIKALAI'

Bolševikinius lietuvių laikraščius ištinka visokios bėdos. "Laisvė" susitraukė perpus, bet žada ir vėl išsipūsti, o "Vilnis" kažkur nudėjo 30 numerių, buvo dasivariusi iki 184, o paskui vėl nutarė "pradėt nuo galo" ir pakilo į naują kelionę nuo pusantro šimto. Gal taip atsitiko todėl, kad ji po svetimas korektūros klaidas knisasi ir savų nežiūri?

Bet ne apie bolševikų bėdas norėjome kalbėti, o apie jų naujus laimėjimus. Štai, Detroite buvo kadaise "Lietuvių Radijo Klubas." Tas klubas nutilo jau gerokas laikas, bet išdė dar turėjo pinigų ir šiomis dienomis nutarė paskirti "apšvietos-kultūros reikalams." Ir paskyrė sekančiai:

"'Laisvei' $1500.00; 'Vilniai' $1500.00; 'Liaudies Balsui' $500.00; Richmond Hill, N. Y., lietuvių Kultūros Centrui $250.00; Chicagos lietuvių Dailės ir Dramos Klubui—$250. O kas lieka viršaus, tai bus nupirktos dovanos mūsų įždo prižiūrėtojams, ir padengimui įvairių lėšų. Be to, mes apmokėjome kelionės lėšas R. Mizarai iš Detroito iki New Yorko, nes jis skubėjo būti prie 'Laisvės' dėl trūkumo darbininkų."

Iš to iždo paskirstymo matosi, koks tas "radijo klubas" buvo ir kam jis tarnavo. Jo "apšvieta" ir "kultūra" buvo maskvinės spalvos, o todėl ir savo iždo likučius jis išdalijo bolševikiškai propagandai skleisti. Po "radijo klubo" laišku, apie pinigų paskyrimą maskvinei propagandai, pasirašo: G. Nausėda, pirmininkas; P. Smalstis, vicepirm.; J. Gugas, sekr.; S. Masytė, fin. sekr., ir N. Bieliūnienė, iždininkė. Tie žmonės dar sako, kad jie nori su savo dovana atsilyginti "Laisvei," "Vilniai" ir "Liaudies Balsui" už jų "pagalbą mūsų radijo programoms." Reiškia, ranka ranką mazgoja. Jūs mums padėjote, o dabar mes jums atiduodame savo iždą ir varykite melų apšvietą ir koncentracijos stovyklų "kultūrą" toliau.

Tas pats numiręs ir pinigus atidavęs bolševikams radijo klubas giriasi, kad jis karo metu dirbo išsijuosęs, kad Hitleris būtų sumuštas. Esą, jo pastangomis buvo nupirktas ambulansas ir net vienas kovos lėktuvas. Žinoma, tai yra tik tuščias pasigyrimas. Ir ambulansas ir kovos lėktuvas buvo nupirkti už lietuvių valdžiai paskolintus pinigus, perkant karo bonus. Skolintojai savo pinigus atgavo su nuošimčiais ir visa ta "auka" yra tik akių monijimas. Be to, radijo klubo likvidatoriai į Maskvos propagandos maišą nė žodžiu neužsimena, kad jie tik nuo 1941 metų birželio 22 d. buvo laikinai pasidarę pašėlę Amerikos patriotai, o iki to laiko jie buvo Hitlerio-Stalino bičiulystės šalininkai. Jie ir dabar dar Hitlerio - Stalino sutarties dvasia tebegyvena ir tų dviejų plėšikų įvykdytą Baltijos šalių "perleidimą" Rusijai tebepripažįsta.

Laiškai iš Lietuvos

Mūsų skaitytoja Mrs. K. B. iš Kenosha, Wis., gavo laišką iš Lietuvos nuo savo sesers. Laiške sesuo rašo:

Brangi sesut! Praėjo gana ilgas laiko tarpas, kaip begavau nors trumpą žinelę nuo Jūsų ir, štai, vieną dieną netikėtai sužinojome Jūsų adresą ir rašau greičiausiai kelius žodžius.

Pirmiausiai noriu sužinoti, brangi sesute, kas esate daugiau gyvi iš giminių? Taip pat parašykit kiek turit vaikų, ar visi gyvi ir kokio amžiaus? Vienu žodžiu, parašykit daug, daug visokių naujienų. Labiausiai prašyčiau, kad atsiųstumėt savo fotografiją, o vėliau aš irgi atsiųsiu. Be galo įdomu, kaip atrodote.

Aš gyvenu neblogai. Nė vieno vaiko tuo tarpu neturiu prie savęs. Daugiausiai stoviu pas dukterį Ancelę, **kuri yra ženota ir gyvena Telšiuose. Ji vyro neturi. Pagalvok, kur daugelis randasi, tai ir jis yra tų skaičiuje.** Kitos dukterys gyvena, kaip ir anksčiau, turi savo šeimas.

Onute, parašyk, kaip tavo sveikata? Kaip Kristina? Šiuo laišku nieko daugiau nerašau, nežinau ar gausit laišką. Kitame parašysiu smulkiau apie save. Tuo ir baigsiu. Marija.

Toliau pridėtas prierašas, kad laiškas būtų perduotas seseriai.

—:—

Mūsų skaitytojas P. S. iš Rheinlander, Wis., prsiuntė porą laiškų iš giminių, kuriuose rašoma:

Brangus dėde! Gavau Jūsų laišką, kurį perskaitęs labai apsidžiaugiau, kad atsiunčiate man akordeoną. Akordeonas — sena mano svajonė ir aš būsiu labai laimingas, jei jį turėsiu. Brangus dėde, labai dėkoju Jums ir Jūsų žmonai už Jūsų vargą ir gerumą. Bobutė tai net laišką bučiavo iš džiaugsmo. Tiktai ji labai nusiminė, kad siuntinys grįžo atgal. Jums buvo išlaidos veltui, visgi kainavo tas siuntinys.

Kodėl iš Rygos grįžo? Gal adresas buvo netiksliai užrašytas. Lietuva ir Latvija prasideda iš tokios pat raidės, tai gal paštas sumaišė pavadinimus. Lauksiu dabar akordeono. Jei sulauksiu, tai, dėde, aš pasirengęs Jums ir kojas išbučiuoti už Jūsų gerumą. Mes visi labai džiaugsimės Jūsų gerumu, ypač bobutė, kuri labai Jūsų išsiilgusi.

Šiais metais jau po trijų mėnesių aš baigsiu gimnaziją. Kaip tik tuo laiku man sueis 18 metų. Jei galėsiu, tai mėginsiu mokytis toliau. Aš, dėde, jau naujokas. Jei nesimokysiu toliau, tai reikės ir į kariuomenę važiuoti gal neužilgo.

Mes visi sveiki kol kas, gyvename neblogiausiai. Bobutė dar irgi nesilpna. Ji tiktai žiemą labai kosti. Kai vasara, tai nieko.

O pas Jus, dėde, ar jau vasara? Ant fotografijos matosi, kad medžiai jau su lapais, tai atrodo, kad vasara. O Jūs pats, dėde, ar mokate groti akordeonu?

Jei gausiu akordeoną, tai aš Jums, dėde, būsiu visą gyvenimą dėkingas. Jei pasitaikys, kad siuntinys vėl sugrįš, tai gal Jūs rašote truputį kitokį adresą?

Tai tuo ir baigsiu. Dar kartą dėkojam visi Jums su žmona, linkime daug laimės, pasisekimo ir ilgo, ilgo gyvenimo. Kai gausim siuntinį, parašysim Jums vėl, jeigu gausim.

Dar parašysiu. Tėtė buvo smarkiai susirgęs jaknų liga, tai gydymuisi daug pinigų išleidom. Galvojom, kad nebesugys. Būčiau palikęs visiškai našlaitis. Dabar jau baigia gydyti. Nereikėjo nė operacijos daryti, praėjo tam kartui.

—:—

Kitame laiške, rašytame veik lygiai po metų laiko, sako:

Brangus dėde ir dėdiene! Apturėjau laišką nuo Jūsų su ta brangia dovana, kurią Jūs pasiuntėte, tai yra adatos šešios, labai širdingai dėkoju už tokį greitumą, mes gavom laišką nuo Jūsų per 12 dienų.

Toliau, brangieji giminėlės, esame sveiki, po biskį linksmūs, bobut jau geriau girdi, buvo nuvažiavusi į Panevėžį pas daktarą dėl ausų, tai dabar geriau. Bobut dažnai kalba apie Jūsų anuos brolius, kad jie laiško niekada neparašo, ji taip išsiilgo Jūsų, ji sako, kad anie broliai visai užmiršo. Dabar kai kalbėjote apie mūsų sūnelį dėl laiško, tai negali parašyti. Jūs, dėde, gerai žinote ir suprantate, kodėl negalima. Mes su jais neužsikenčiame, tai toks dalykas. Bobut klausia, kaip Jūsų sveikata ir klausė, ar Jūsų sūnus sykiu gyvena ir nori žinoti, kaip sūnaus vardas. Per Velykas mums sugriuvo tvartas, molinis buvo, tai nežinom, kaip galėsim pasistatyti. Turim karvę ir avį, tai mūs turtas ir dar penkias vištas ir katę. Sodą turim nemažą, trisdešimt obelių, bet dar jaunos. Pereitą vasarą obuoliai buvo labai brangūs. Dėde, kad galėtum sueiti, tai būtų daug kalbos.

—P. Š.

DEMONSTRUOJA PRIEŠ PRANCŪZUS

Spalio 23 d. Saaro krašte bus balsuojama, kaip jis turi būti valdomas. Prancūzai nori, kad jis priklausytų Prancūzijai, vokiečiai—Vokietijai. Yra taip pat siūloma tą nedidelį kraštelį "sueuropinti," tai yra, kad jis būtų valdomas tarptautinės komisijos savarankiškai, bet ūkiškai būtų labiau surištas su Prancūzija. Paveikslas rodo, kaip prancūzų priešininkai, reikšdami nepasitenkinimą, apverčia policijos autobusą.

INDONEZIJOJ PRIVISO DAUG KYŠININKŲ

Indonezijoj susidarė nauja vyriausybė ir ji tuoj pat ėmėsi aiškinti daugybę kyšių istorijų. Visa eilė buvusių ministerių ir kitokių aukštų pareigūnų prie senosios valdžios ėmė kyšius ir pelnėsi visai nesivaržydami. Nauja vyriausybė sako, kad ims ilgą laiką iki visi kyšininkai bus išaiškinti.

Kas Savaitė

Svečias Policeiskis

Amerikoje lankėsi rusų kolchozininkų delegacija, kurios priešakyje buvo tulas Vladimir M. Mackievič, Rusijos žemės ūkio ministerio pavaduotojas.

Visa delegacija čia buvo priimta išskėstomis rankomis. Bet niekas nepasiįdomavo sužinoti, kas per tipas tai delegacijai vadovauja. Tik delegacijai apleidžant Amerkos žemę paaiškėjo, kad tas "žemės ūkio specialistas" Mackievič yra Sovietų politinės policijos agentas.

Apie NKVD budėti Mackievič žinių suteikė buvęs rusų profesorius Nestor E. Korol, kuris sakosi Mackievičių pažinojęs, kai jis vadovavo NKVD "žemės ūkio skyriui."

Rusų politinė policija, kaip voratinklis, supa visą Sovietijos gyvenimą. Ta policija turi skyrius visiems gyventojų sluogsniams sekti. Turi ir "žemės ūkio skyrių," kuriame dirbo vėliau į ministerius iškilęs Vladimir Mackievič.

Niekas to svečio čia nepaklausė, kiek jis "buožių," tokių, kaip Iowa ūkininkai, yra pasiuntęs į vergų stovyklas? Kiek jis žmonių yra užmušęs? Gal ir svečiui, kaip dovanų arkliui, nedera žiūrėti į jo dantis. . . .

Išvykdamas iš Amerikos Mackievič kalbėjo net per "Voice of America" į Rusijos žmones. Kalbėjo, bet nepasakė, kiek čia "buožių" jis matė, kuriems vieta būtų Sovietijos vergų stovyklose.

Šiaurės Afrikoj

Prancūzų šiaurinėj Afrikoj kilo riaušės, kurios savo kruvinumu pralenkė seniau ten buvusias ir jau įprastas riaušes. Pranešimai sako, kad "riaušėse" ar, teisingiau, jų malšinime žuvę net du tūkstančiai žmonių.

Riaušės šiaurinėj Afrikoj prancūzams kelia didelio susirūpinimo. Argi Šiaurės Afrikoje bręsta nauja Indokinija, kurią prancūzai prarado todėl, kad nesusiprato laiku duoti vietos žmonėms plačią autonomiją ir širdingą paramą?

Su Tunisu prancūzai jau susitarė dėl plačios vidaus autonomijos, bet su Moroko ir ypač Alžiro vietiniais gyventojais susitarimo dar nėra, o todėl ten riaušės vis dažnėja ir darosi kruvinesnės.

Alžirą prancūzai skaito Prancūzijos dalimi ir tenykščiams vietos gyventojams jokios autonomijos nemano duoti, bet stengiasi juos patraukti į savo pusę suteikimu Prancūzijos pilietybės ir sulygindami jų teises su kitų piliečių teisėmis. Moroko protektoratui platesnės autonomijos suteikimas yra tik laiko klausimas.

Klausimas betgi yra, ar nepavėluos?

Nepriklausomybė?

Moroke, o paskutiniuoju laiku ir Alžire, kraštutiniai arabų nacionalistai reikalauja nepriklausomybės. Ir kodėl neduoti jiems tą nepriklausomybę?—klausia ne vienas amerikietis.

Bet skerdynės Moroke rugpiūčio 19 d., kai maištaujantieji berberai išskerdė apie 80 prancūzų moterų ir vaikų, rodo, kad nepriklausomybė reikštų milžiniško masto europiečių skerdynes tame krašte.

Be to, nei Moroko nei Alžiras tautiniu žvilgsniu nėra vienos tautos gyvenami kraštai. Ten gyvena kelios tautos, kurias jungia tiktai mahometonų tikyba, o šalia jų gyvena nemažai ir europiečių. Nepriklausomybė tokiems kraštams reikštų, kad viena kuri nors tautinė grupė uždėtų savo leteną ant kitų tautinių grupių ir rezultate laisvės nebūtų daugiau, bet mažiau.

Nebloga pavyzdį ankstyvos nepriklausomybės miši riame krašte teikia Sudanas, kur pietinėj to krašto daly kilo kariškas maištas prieš šiaurinę krašto dalį. Pietinio Sudano gyventojai, negrai pagonys, nenori būti valdomi šiaurinio Sudano arabizuotų mahometonų ir griebėsi ginklo prieš savo prispaudėjus.

Argentinos Unijos

Argentinoje per 10 metų diktatūros darbininkų unijos iš laisvų organizacijų buvo paverstos į valdžios kontroliuojamas. Tiktai Perono režimo šalininkai Argentinos unijose dabar turi balsą, o visų kitų partijų žmonės yra priversti tylėti ir negali užimti unijose jokios vietos.

Pereitą savaitę 53 buvę unijų vadai, kurie priklausė įvairioms politinėms partijoms, paskelbė savo protestą prieš unijų pavertimą į valdiškas organizacijas, kurios turi aklai klausyti valdžios įsakymų ir turi remti valdžios (peronistų) partiją.

Argentinos diktatūra per 10 metų unijas sufašistino, pavertė jas savo partijos priedu. Panašiai ir bolševikiškoj Rusijoj unijos yra paverstos valdžios agentūromis ir jokios laisvės neturi.

Kadangi Argentinos diktatūra dabar pradėjo braškėti, tai ir iš pajungtų unijų pradeda girdėtis balsai už darbininkų organizacijų laisvę.

Taika Palestinoj?

Pereitą savaitę Amerika pasiūlė praktišką planą taikai Palestinoje atstatyti.

Planas yra praktiškas: Sienos tarp žydų ir arabų būtų garantuotos kitų valstybių: Žydai gautų paskolą, iš kurios apmokėtų arabams už jų atimtą turtą, o Amerika padėtų arabų kraštams parūpinti Palestinos išvietintiems arabams ariamos žemės (drėkinimu).

Atrodo, kad taikos klausimas Palestinoje dabar gal ir pajudės iš vietos. Pirmą kartą reikalas pakeltas rimtai. Matomai, Amerikai jau įgryso amžinas arabų žydų pešiojimasis šventojoj žemėje. Iš tiesų yra juokinga, kad kalbama apie didžiąją taiką ir nepajėgiama Palestinos peštynių užbaigt.

—J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RAŠO TAS DUONOS NEPRAŠO

Philadelphijos Naujienos

Gausėja Sūtemų Pranašai

Nesenai keletas baptistų, grįžusių iš kelionės po Sovietų Rusiją, pareiškė, kad ten jie apsilankę nerado teroro, kurį vartodami komunistai valdo milionus pavergtų tautų. O štai ir vėl, "The Philadelphia Inquirer" rugpiūčio 19 d. rašo, kad nauja baptistų tikybos aukštų dvasininkų grupė ką tik grįžta po dviejų savaičių kelionės iš Rusijos. Baptistų bažnyčios Philadelphijoje dvasininkas Dr. Hargroves, dar būdamas Stockholme, Švedijoj, spaudai pareiškė, kad po tos kelionės jis esąs laimingas....

Baptistų tikybos aukštų dvasininkų grupė lankėsi Leningrade, Maskvoje, Kijeve, Odesoje, Kryme ir Jaltoje. Dr. Hargroves pareiškė, kad jie atnaujinę draugiškumo ryšius tarp šių dviejų kraštų baptistų grupių. Jie grįžę su viltimi ir patyrimu "dėl visų." Rusijos žmonės jiems buvę labai draugiški. Jie buvę svečiai Sovietų Rusijos Baptistų Tarybos.

Daug jaunų žmonių dalyvavę baptistų bažnyčių pamaldose. Kai kurios bažnyčios taip buvusios perpildytos žmonių, kad per trijų-keturių valandų pamaldas žmonės tegalėję tik stovėti. Amerikiečių baptistų dvasininkų pamokslai buvo išverčiami į rusų kalbą.

Kitas tos grupės baptistų dvasininkas, Dr. Ohrn, pareiškė, kad Sovietų Rusijoj yra 520,000 baptistų, kurie turi 5,400 bažnyčių ir susirinkimo vietų.

Baptistų dvasininku pareiškimuose nėra nė žodžio apie garsiąsias darbo vergų stovyklas Sovietų Rusijoje, apie pavergtų tautu laisvės kovą ir komunistų žiauriausias priemones, vartojamas Pabaltijo tautoms sunaikinti. Tad pareiškimas apie baptistų bažnyčių ir susirinkimo vietų didelį skaičių ir jų veikimo laisvę labai pasitarnauja Sovietų Rusijos komunistinei propagandai, kuri teigia, kad komunistai tikybų nepersekioja. Sovietų Rusijos komunistams visos priemonės yra geros, tad kodėl jiems nepanaudoti ir kurios nors tikybos dvasininkus savo propagandai. Baptistų dvasininkų kelionė į Sovietų Rusiją ir jų pareiškimai patvirtina mūsų spaudos nuomonę, kad tikyba dar nėra ryžtingiausias kovotojas prieš žmogų pavergiantį komunizmą.

Iš viso, paskutiniuoju metu užsimezgusi su pasaulio laisvųjų tautų didžiausiu priešu komunizmu nenormali draugystė ir aukštų asmenų vienų pas kitus važinėjimai, vaišės, malonios šypsenos, nežinia kur teisingos taikos besiilginti pasaulį nuves. Mūsų viltims pavojus didėja ir kova dėl Lietuvos laisvės sunkėja. Pasaulio lietuviams reikėtų daugiau vienybės, nes niaukiasi padangė ir gausėja sūtemų pranašai.

Pasibaigus Karščiams Vėl Prasidės Lietuviškoji Veikla

Adv. Jonas A. Stikliorius, Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, pareiškė, kad vasaros atoslūgis ir karščiai daro savo ir lietuviškojo veikimo plotuose. Šiuo momentu bendruomenės gyvenimas yra lyg ir atostogose, kaip ir mes visi, daugiau ar mažiau. Tačiau jis patiria dėl to nenusiminti: daug sumanymų esą ateičiai.

Iš po vasaros atostogų pirmasis pradėjo veikti Lietuvių Bendruomenės Balsas (radijo valandėlė), kuris po pertraukos jau turėjo savo programą rugpiūčio 7 d. Valandėlę vykusiai pravedė lietuviškoje veikloje pasižymėjęs studentas Kazys Kazlauskas, Philadelphijos lietuvių sportininkų vadas. Kazlauskas yra ir Lietuvių Tautinio Pašalpinio Klubo veiklus narys, tas jaunas ir ateičiai daug žadantis žmogus, už jo nuoširdumą, atvirumą ir lietuviškumą yra mėgiamas taip pat ir senosios kartos amerikiečių lietuvių.

Rugsėjo 18 d. Babulos parke, Eddingtone, numatoma surengti Lietuvių Dieną. Programoje žadama turėti kalbėtoją (iš New Yorko, ar iš kitur), Philadelphijos Lietuvių Meno Ansamblį ir tautinius šokėjus. Nors kartą į metus per Lietuvių Dieną galėsime susitikti senus pažįstamus ir naujų atrasti; pasikalbėsime, pasidalinsime mintimis, pergyventais patyrimais. Su saule nei vienas esąs laimingas, tad kol gyvi esame, nevenkime bendruomeninių subūvimų, pažinties vienų su kitais, bendravimo. Lietuvių Diena yra ruošiama tam, kad visus lietuvius nors kartą į metus sukviestų pabūti keletą valandų kartu. Visi supraskime, įvertinkime ir paremkime šią tikrai kilnią mintį.

Lapkričio 12 ir 13 d. Philadelphijos Internacionalinis Institutas rengia stambaus masto tarptautinę šventę, vadinamą "Philadelphia Folk Fair," kurioj rengiasi dalyvauti 15 tautybių grupių su savo muzika, dainomis, šokiais, taudodaile, meno išdirbiniais, savo tautiniais drabužiais, tautiniais valgiais. Lietuviai ruošiasi taip pat dalyvauti.

Tad, iš tikrųjų, Philadelphijos lietuvių gyvenimas bus įdomus karštai vasarai pasibaigus. "Keleivio" korespondentas yra dėkingas Lietuvių Bendruomenės pirmininkui adv. Jonui A. Stikliorui už šių žinių suteikimą.

Biaurus Vėžys Lietuviškoje Kolonijoje

Šių metų pradžioje Vasario 16 minėjimo pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas ALT Vykdomojo Komiteto sekretorius ir "Naujienų" redaktorius Dr. Pijus Grigaitis. Ta proga J. Gustis, nelankęs jokios pasaulyje mokyklos, savo leidžiamose "Lietuvių Naujienose" garbingąjį svečią apšmeižė, išvadindamas jį arklių daktaru. Į šį reikalą jau atkreipė dėmesio Philadelphijos lietuviai.

Lietuvių Tautinio Pašalpinio Klubo narių susirinkime Dr. P. Grigaičio įžeidimo klausimas buvo iškeltas ir nutarta: daugiau J. Gusčiui spausdinimo darbų neduoti ir klubo skelbimą, už kurį jam klubas mokėdavo $15, nutraukti. Panašiai pasielgti ruošiasi ir kiti lietuvių klubai. Lietuvių Bankas ,adv. Cheledino vadovaujamas, jau seniau nutraukė J. Gusčio leidžiamam šmeižtų ir nesąmonių laikraštėliui apmokamos reklamos spausdinimą.

Dabar Mr. Joseph Gustis uoliai ieško lietuvių kunigų paveikslų, kuriuos įvairiais būdais sugriebęs pakartotinai "Lietuvių Naujienose" atspausdina. Pav., marijonų vienuolių leidžiamo dienraščio "Draugo" redaktorių kun. Juozą Prunskį J. Gustis, padedamas Kazio Vidikausko, prilygino ir graikų išminčiui Sokratui, ir vokiečių filosofui Kantui, ir Maironiui, nors kun. Prunskis nėra nei vienos knygos tais klausimais parašęs, o jo paveikslą "Lietuvių Naujienose" du sykiu "atmušė." J. Gustis dedasi jau dideliu kataliku, ko mes jam visai nepavydime, tik norime priminti, kad ir tikybas jis maino, kaip čigonas arklius. Neperseniausiai jis buvo vienas iš Lietuvių Tautinės Bažnyčios, esančios 331 Read St., Philadelphijoje, steigėjų.

Paskaičius kovo mėnesį išleistą laikraštėlį "Lietuvių Naujienos" ir jame J. Gusčio nemokišką "eilėraštį," nukreiptą prieš "Keleivio" redakciją, kur jis rašo: "Keleivio štabas daug proto prarado," tenka pakiausti: mažai raštingas žmogau, kur tavo protas? Negana, kad tu lietuviškai taisyklingai rašyti nemoki (J. Gustis išgyvenęs Amerikoje apie 50 metų ir anglų kalbos taisyklingai nemoka vartoti), bet kad tu ir jokios kultūros neturi ir tau geriau pritiktų ne laikraštėlį leisti, bet Philadelphijos nugaišusiems arkliams odą lupti.

Kipras Tautkus.

NEW YORK, N. Y.

Pradedamas Vajus Varge Esantiems Šelpti

Kiekvienais metais New Yorko lietuviai ateina į pagalbą savo tautiečiams, likusiems Europoje grumtis su benamio žmogaus dalia. Iš gaunamų žinių apie tremtinius galime spręsti, kad jų padėtis nei kiek nepagerėjo, kai kuriais atvejais ji pasidarė dar sunkesnė, nes numatyta emigracija vyksta labai lėtai, ir iki šiol naujuoju imigracijos įstatymu pasinaudojo tik maža lietuvių dalis. Todėl tenka ir toliau rūpintis pagalbos teikimu, kad jų vargą nors dalimi sumažintų. Daromos pastangos, kad kiekviena lietuvių kolonija pravestų pinigines rinklavas ir iš jų gautomis aukomis galėtų šalpos darbą tęsti.

New Yorko lietuviai jau pradėjo veikti. Nesenai Balfo centro patalpose tuo reikalu įvyko organizacijų atstovų ir atskirų asmenų gausus susirinkimas, kuriame buvo nutarta organizuoti piniginį vajų. Tam reikalui sudaryta 25 asmenų vajaus komitetas ir išrinkta vajaus valdyba. Valdybos pirmininkas—kun. Antanas Račkauskas, vicepirmininkas—Antanas Reventas, iždininkas—inž. Pranas Kunigėlis, sekretorė—Janina Janulevičienė, parengimų vadas—dr. Antanas Skėrys, propagandos vadovas—Antanas Sodaitis ir narys—Jonas Avižienis iš Jersey City.

Vajus bus vykdomas visą mėnesį—nuo spalio 15 d. iki lapkričio 15 d. Rinkliava bus pravedama asmeniškais vokais ir aukų lapais. Aukotojų patogumui atskirose miesto dalyse veiks aukų rinkimo punktai.

Tikimasi, kad New Yorko kolonijos lietuviai bus dosnūs šiais metais, kaip ir anksčiau, ir suaukos varge esantiems savo tautiečiams nemažiau dešimties tūkstančių dolerių.

Vajaus komiteto adresas: Rev. Antanas Račkauskas, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 7-1422.

Antanas Girulis.

MIAMI, FLA.

Turėsime Radijo Pusvalandį

Veiklios lietuvės A. Skudžinskienės pastangomis nuo spalio 15 d. čia pradės veikti lietuvių radijo pusvalandis. Jis veiks šeštadieniais nuo 4:30 val. Netenka abejoti, kad Skudžinskienė sumanė gerą darbą ir kad visi vietos lietuviai jį rems. Sėkmės! —J. P.

CHICAGO, ILL.

Brangiam vyrui ir tėvui DR. ANTANUI GARMUI mirus, reiškiame nuoširdžią padėką visiems mūsų draugams ir pažįstamiems, kurie užjautė ir padėjo mums skaudžioje valandoje.

Šeima.

Šienligės Sezonas

Rugpiūčio mėnesį prasideda ir įsisiūbuoja vadinama šienligė (hay fever). Chicagoje tos slogos pusėtinai kankina daugelį ir lietuvių. Kankina iki oras atvėsta. Iki šiol ta liga dar neįsisiūbavo. Gal šiais metais ji ir nebus tokia baisi, kaip paprastai. Šienligę sukeliančios piktžolės dėl nepaprastų kaitrų gal neužderėjo. Todėl oras nebus pripildytas jų dulkėmis, kurios tas slogas sukelia. Tomis slogomis sergantieji taiko atostogas imti šiuo metu. Kad išvengtų tu slogų, daugelis vyksta į šiaurinę Wisconsino dalį, kur ta liga nesiekia.

Klebono "Malonė"

Marquette Parko lietuvių parapijos klebonas padarė Balfo skyriui malonę, leisdamas prie lietuvių bažnyčios durų rinkti aukas sergančių ir badaujančių tremtyje naudai. Apie tą rinkliavą buvo pranešta ir parapijos lapelyje "Nativity News."

Bet tame pačiame lapely buvo pranešta, kad tą pačią rugpiūčio 21 d. bažnyčioje bus vykdoma mėnesinė rinkliava bažnyčios naudai. Tokia rinkliava įvesta po to, kai kardinolas uždraudė ruošti parapijinius piknikus su svaigalais ir kai parapijos nustojo tokius piknikus ruošti.

Klausimas kyla: Kodėl Balfui skiriamas toks sekmadienis, kada daroma specialė parapijos rinkliava? Toliau. Kodėl labdaringam, artimo meilės darbui rinkliava daroma ne bažnyčioje, o prie bažnyčios durų lauke? Ar rinkliava, daroma Kristaus išaukštintam tikslui, "sutrepnintų" bažnyčią? Kristus nežadėjo išganymą už aukas vienuolynams, puikioms klebonijoms, kunigų buržujiškam gyvenimui. Kristus išganymą žadėjo už šelpimą vargan patekusių žmonių. Kodėl kunigai paniekino tą darbą, kurį Kristus išaugštino ir už kurį žadėjo išganymą?

Balfininkas.

DETROIT, MICH.

Žiaurūs Tėvai

Vietos laikraščiai rašo, kad Antanas Meškutis (Meskoutis) ir jo žmona traukiami teismo atsakomybėn už žiaurų elgesį su savo sūnumi. Jie savo sūnų mušę rykštėmis, laikę pririšę retėžiu prie lovos. Pasak laikraščius, Meškučiai nesiginą vaiką mušę, bet teisinąsis tą darę nenorėdami, kad sūnus bendraudamas su išdykusiais draugais taptų nusikaltėliu.

Meškučiai esą lietuviai, prieš kelerius metus atvykę iš Vokietijos.

Meškučiai turį keturis 2-6 metų vaikus, bet su jais jie elgiąsis gražiai.

Kanados 'Lietuvių diena'

Pasiruošimas Trečiajai Kanados Lietuvių Dienai ir 50 metų lietuvių įsikūrimo Kanadoje sukaktuvių minėjimui jau baigtas. Atvykstantiems į šventę informuoti organizuojamas Informacijų Centras 1465 rue de Seve, Cote St. Paul (arba Montreal 20), tel. TR 0037.

Šventės Programa

Šeštadienį, rugsėjo 3 d. 11-1 val. p. p. Šiaurės Amerikos Vyrų ir Jaunių Krepšinio Turnyro Vyrų ir Jaunių rungtynės McGill Universiteto salėje, 475 Pine Ave. W.

3 val. p. p. oficialus turnyro atidarymas ir sportininku paradas, ten pat.

3:30 val. p. p. vyrų ir jaunių rungtynės, ten pat.

1:30 val. p. p. dailės parodos atidarymas, Ecole Normale Jacques Cartier, 1301 Sherbrooke St. E.

6 val. vakaro—balius-šokiai reprezentacinėje miesto salėje Mont Royal kalne. Baliaus metu įvyks 50-ties metų nuo lietuvių įsikūrimo Kanadoje minėjimo aktas, kurio metu bus pagerbti prieš 50 metų Kanadoje įsikūrę lietuviai. Baliaus metu, be ko kita, bus turtinga vertingų fantų loterija. Balius-aktas baigiamas 12 valandą nakties.

Sekmadienį, rugsėjo 4 d. 11 val. ryto iškilmingos pamaldos Aušros Vartų bažnyčioje, 1465 rue de Seve, Cote St. Paul (arba Montreal 20). Pamaldas laikys Jo Eminencija Montrealio arkivyskupas kardinolas Paul Emile Leger.

3-5:30 val. p. p. vyrų ir jaunių finalinės rungtynės, Ecole Normale Jacques Cartier, 1301 Sherbrooke St. E.

5:30 val. p. p. turnyro uždarymas ir dovanų įteikimas.

7 val. vakaro iškilmingas Trečiosios Kanados Lietuvių Dienos aktas ir koncertas Plattau salėje, Lafontaine parke, 3710 Calixa Lavallee Ave. Akte tars žodį žymūs svečiai. Koncertinę dalį atliks Lietuvos operos solistė E. Kardelienė, pianistas K. Smilgevičius, muziko komp. S. Gailevičiaus vedamas Toronto Varpo Choras, kuris be lietuvių kompozitorių kūrinių dar duos "Valandėlę Lietuvos Operoje," ir Montrealio Skautų Vyčių Būrelio globojama tautinių šokių, vedamų p. Bruzgelevičiaus, bei Hamiltono lietuvių tautinių šokių, vedamų p. Patvanaitės, grupių lietuvių tautiniai šokiai.

Pirmadienį, rugsėjo 5 d. 10-4 val. p. p. veikia lietuvių dailės paroda aukščiau nurodytoje vietoje (Ecole Normale Jacques Cartier, 1301 Sherbrooke St. E.). Parodoje dalyvauja 10 dailininkų. Be to, parodoje bus turtingas liaudies meno skyrius ir B. Abromonio turtingas ir vertingas nepriklausomybės laikų Lietuvos pašto ženklų rinkinys.

Šiai į tradiciją išeinančiai Kanados lietuvių šventei yra išleidžiamas metraštis ir metalinis ženklelis, kuriuo bus apdovanoti visi šių sukaktuvių sulaukę lietuviai, į Kanadą atvykę prieš 50 metų.

Tai pranešdamas Lietuvių Dienai ruošti komitetas nuoširdžiai prašo visus Kanados lietuvius rugsėjo 3-5 dienomis atsilankyti į Montrealį ir dalyvauti šioje visų lietuvių šventėje. Komitetas sako, kad būtų labai malonu, jei jis galėtų susilaukti didesnio tautiečių būrio ir iš kaimyninės Amerikos.

TORONTO, ONT.

Mirė J. Svaraitis

G. Svaraitis, ištisus metus sirgęs, mirė liepos 11 d., palikęs žmoną, du brolius (vieną Detroite, antrą New Havene) ir seserį Vokietijoje. Velionis buvo dar palyginti jaunas vyras—gimęs 1898 metais, į Kanada atvyko 1927 metais. Ilgus metus jis skaitė "Keleivį."

Nuoširdi užuojauta velionies žmonai ir kitoms giminėms. —J. B.

AUSTRALIJA

Gavo Paaukštinimą

Inžinierius Andrius Gasiūnas didelėj Melbourne imonėj paskirtas mechanikos skyriaus vyriausiuoju inžinieriu. Inž. Gasiūnas prieš kelerius metus čia atvykęs, inžinerijos mokslus baigė Šveicarijoje. Jo tėvas Šiauliuose buvo žitės laikraščio ausų ir gerklės ligų gydytojas, dabar jis su žmona gyvena New Yorke.

PATARTINA VISIEMS ĮSIGYTI

NAUJA VALGIU KNYGA

Su Tarptautine Virtuve, su Stalo Etiketu ir Kitomis Informacijomis

kurią paruošė ilgametė "Keleivio" Moterų Skyriaus vedėja M. Michelsonienė. Knygoje sudėta apie pustrečio šimto įvairių receptų kaip gaminti įvairiausius valgius iš mėsos, žuvies, kiaušinių, kaip kepti įvairius pyragus ir ruošti gėrimus. Knygoje įdėta visokių naudingų patarimų apie virtuvės saikus, apie vitaminus, apie stalo etiketą ir panašius dalykus. Knygoje yra skyrius "tarptautinė virtuvė," kur paduodama apie šimtą įvairių tautų mėgiamiausių valgių. "Nauja Valgių Knyga" turi 136 puslapius. Ji parašyta aiškiai, visiems suprantama kalba. Jos kaina $1.25. Užsakymus jau dabar priimam. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway -:- So. Boston 27, Mass.

JAU GALIMA UŽSISAKYTI

"Keleivio" Kalendorių 1956 Metams

"Keleivis" leidžia dideli apie 100 puslapių kalendorių 1956 metams. Kalendorius bus paruoštas prieš Naujus Metus ir visiems užsisakiusiems pasiųstas.

Kaip kasmet taip ir ateinančių metų kalendoriuje skaitytojai ras daug įvairiausių skaitymų, informacijų, eilėraščių ir plačią kalendorinę dalį.

Kalendorių jau laikas užsisakyti. Pirma užsisakiusiems kalendorius pirma bus ir pasiųstas.

"Keleivio" kalendoriaus kaina ir 1956 metams lieka ta pati, 50 centų. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway —:— South Boston 27, Mass.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Na, kur taip bėgi, Maiki, galvą užrietęs?

—Iš mokyklos, tėve.

—Tai rokuojasi, kad tu ir vėl pradėjai laiką ant niekų veistyt.

—Tai ne niekai, tėve. Mokslas labai reikalingas.

—Reikalingas! O koks iš jo pazitkas? Ve, nesenai mirė mokslinčius Einsteinas, baisiai mokytas vyras! Juk tu jį zinai. Jis apvertė visus mokslininkus kojomis aukstyn. Prirodė, kad tiesi linija yra kreiva, ko pirma mokyti prapesoriai nezinojo. Bet kas iš to? Juk visi Bostono strytai yra kreivi ir visi politikieriai sukti, bet vistiek jų nepataisysi. Jau kas yra kruk, tas ir bus kruk. Ant galo juk ir pats Einšteinas išėjo is tiesaus kelio. Prieš pat smertį ėmė ir sudurnavojo. Tai vot, Maiki, prie ko mokslas priveda žmogų.

—Tėve, šitaip kalba tiktai žioplos davatkos, kurios negali dideno proto suprasti. Zinoma, jos plepa niekus. Einsteinas mirė labai išmintingas.

—Sakai, išmintingas. O kodėl jis savo smegenis pavedė daktarams istirti, ir kodėl liepė savo kūną sudeginti? Ar tai neparodo, kad jo razumas buvo jau sumišęs?

—Priešingai, tėve! Pavesdamas savo smegenis medicinos studijoms, o kūną atiduodamas gamtai, iš kurios jis buvo kilęs, Einšteinas parodė turėjęs nepaprastai didelį ir šviesų protą. Jis surado ir paliko mokslui raktą į erdves mechanikos paslaptis. Todėl mokslui buvo labai svarbu žinoti, kuo jo smegenų konstrukcija skiriasi nuo paprasto žmogaus smegenų isvaizdos. Taigi, palikdamas savo smegenis tokioms studijoms, Einšteinas atliko labai svarbų patarnavimą mokslui.

—Maiki, tu gali šnekėti kaip sau nori, ale manęs nepertikrinsi. Juk ir žmonių patarlė sako, kad per didelį raštą žmogus išeina iš krašto, tai yra, gauna bziką arba kitaip suvarjavoja. Tu gal atsimeni pralotą Olšauską. Nors žmonės sako, kad pralot jį niekas negalėjo, ba buvo labai mokytas, ale vistiek jis vadinosi pralotu. Jes, buvo didelio mokslo kunigas, visą mišiolą mokėjo lotyniškai ant pometies. Na, o kas iš to išėjo? Boba prilindo, ir mokyta praloto galva apsisuko. Nabagas turėjo net į džėlą atsisėsti. Pridarė sarmatos visiems kunigams.

—Palauk, tėve, palauk! Kuo čia mokslas kaltas, kad kunigas Olšauskas buvo išdykęs? Pagaliau, jis nebuvo jau tiek daug ir mokytas, kaip tėvas manai. Jeigu būtų mokslui atsidavęs, tai nebūtų turėjęs laiko su moterimis romansuoti.

—Bet, Maiki, taip atsitiko ne vienam Olšauskui. Lietuvoj buvo ir kitas labai mokytas vyras. Tai Voldemaras. Jis net Smetoną norėjo nuo sosto nuversti, tik prieš Pilsudskį atsiklaupė, kaip tas Šveicarijoj paklausė: "Nori pakajaus, ar vainos?" Žinoma, prieš Pilsudskį Voldemaras ir negalėjo šokti, ba anas turėjo didesnį vaiską, todėl nusilenkęs atsakė: "Tegul bus pakajus." Enivei, Maiki, Voldemaras buvo kytras vyras, daug kytresnis už Smetoną. Teisybė, Smetona irgi nebuvo visiškai glušas, net ir prancūziškai mokėjo.

—Aš atsimenu, tėve, kaip Smetona sykį per radiją pasakė Amerikos lietuviams kalbą "prancūziškai," tai nesuprato nei lietuviai, nei prancūzai.

—Jes, Maiki, tą ir aš atsimenu. Ale jeigu Voldemaras būtų tokį spyčių pasakęs, tai prancūzai gal būtų kaiką supratę. Jis turėjo nedurną galvą. Net ir prapesorium vadinosi. O kur jis yra šiandien? Girdėjau, kad Rusijoj sėdi bolševikų džėloj. Taigi čia tau, Maiki, yra kitas davadas, kad didelis mokslas padaro žmogui bėdos. Sykį Voldemarą buvo uždaręs į lakupą Smetona, o dabar jis Rusijoj sėdi patupdytas. Ir tu nori vis mokytis! Lukaut, kad per didelį mokslą nepatektum į kokį trubelį.

—Na, gerai, tėve, tu esi nemokytas, o ar nesėdėjai belangėj? Man rodos, kad dažniau policijoj nakvojai, negu kas nors kitas.

—Jes, Maiki, aš esu džėloj sėdėjęs, ale visai nekaltai.

—Kiek aš atsimenu, tėve, tai ir Voldemaras teisinosi, kad Smetona jį nekaltai buvo pasodinęs. Taip pat teisinosi ir pralotas Olšauskas, kai Lietuvos teismas nuteisė jį kalėjiman dėl Ustajauskienės pasmaugimo. Patekęs už grotų, tėve, nei vienas nesako, kad jis teisingai tenai pateko.

—Olrait, Maiki, bet visgi pasakyk tu man, kam tau reikia tiek daug mokslo?

—Man jo reikia, kad daugiau žinočiau. Tau, tėve, irgi nebūtų pro šalį nors truputį pasimokinti.

—Kad man, vaike, jau sarmata į škulę vaikščiot. Jau persenas.

—Mokintis, galima ir be mokyklos, tėve. Daug žinojimo galima įsigyti iš knygų. Nueik į "Keleivio" knygyną; tenai galėsi pasirinkti naudingų knygų.

—Okei, Maik, patrajysiu.

Žmones manęs nepaleido

(Tęsinys)

Nenorėjo Poterių Mokinti

A. Kurelaitį buvo kalbinę eiti mokyti į parapijinę mokokylą. Atsiuntė pas jį parapijos komitetą, siūlė moketi algą. Bet A. Kurelaitis atsisakė: "Poterių mokyti aš nenoriu. Tegu sisterės juos moko." Jis spėja, kad tikroji šių vįliojimų priežastis galėjusi būti noras sužlugdyti nepriklausomą jo mokyklėlę: A. Kurelaitis vis tiek, anksčiau ar vėliau, būtų turėjęs užleisti savo vietą seserims, o jo mokiniai būtų išsiblaškę. Tatai būtų visiškai derinęsi su faktinėmis pastangomis vėliau, A. Kurelaičio mokyklai jau užsidarius, visokį lietuvišką veikimą sutraukti po parapijos stogu ir tuo budu kontroliuoti.

Dienos metu vaikai lankydavo pradinę amerikiečių mokyklą, o vakarais rinkdavosi pas A. Kurelaitį. "Ateidavo pas mane ir iš sisterių (parapijinės mokyklos)," pasakoja jis toliau. Įdomu, kad pramokti lietuviškai pas "profesorių" buvo užsirašęs ir vienas amerikietis nelietuvis, John Hopkins universiteto studentas. Buvo gabus vyras ir per trumpą laiką "profesoriaus" asistentė jo angliską liežuvį gerokai pralamdė.

Su A. Kurelaičio mokyklos darbu teko susipažinti ir B. Žygeliui, ilgamečiui mokytojui, Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos pirmininkui, kada jis su L. Natkevičium 1922 metais lankėsi Baltimorėj. Lankydamas A. Kurelaičio mokyklą jis paprašė parodyti jam prasciausią mokinį. A. Kurelaitis atsakė: "Pasirink tamsta pats. Jei aš kurį pašauksiu, svečias pamanys, kad rodau savo geriausią mokinį." Atsisveikindamas, B. Žygelis kreipėsi į klasę: "Klausykit, ką tas vyras jums sako. Jis gerai moko." O Kurelaičiui palinkėjo sėkmės, pridėdamas: "Netikiu, kad kas kitas žinias geriau galėtų perduoti, negu tamsta."

Beje, savo atsilankymo metu B. Žygelis parodė lietuviškų žaidimų, kurie vaikams labai patiko. Ta proga svetys buvo paprašytas pasirūpinti, kad jauniems A. Kurelaičio mokiniams iš tėvynės atsiųstų lietuviškų žaidimų knygelių. Žygelis pažadėjo. Deja, baltimoriečiai jų niekad nesulaukė.

A. Kurelaičio darbą pagiriamai įvertino ir Pijus Grigaitis, kai su prakalbomis buvo atvykęs į Baltimorę.

Apie 4 metus A. Kurelaičiui tekdavo "profesoriauti" 6 kartus per savaitę: 3 vakarus moke paciame Baltimorės mieste ir 3 vakarus užmiesty (Curtis Bay), kur buvo kita mokyklėlė: ten susirinkdavo iki 50 žmonių, ateidavo kai kas net iš lenkų. Ten jam padėdavo Antanas Radauskas, jau miręs. Mokyklėlė Curtis Bay veike apie 3 metus.

Kartą A. Kurelaitis paprašė adv. V. Laukaitį pakalbėti jo mokiniams, juos paskatinti, kad jie tą mokyklą pamėgtų, ir kartu paaiškinti, kokia iš to jiems būtų nauda. Dėl didesnio įspūdžio V. Laukaitis prabilo angliškai. Nurodė kad mokėti lietuviškai būsią jiems pravartu, jei jiems tektų susitikti su svečiais iš Lietuvos arba joje patiems lankytis. "Būsite gerbiami, jei mokėsite gražiai lietuviškai skaityti ir kalbėti," įtikinėjo Laukaitis. Jam pabaigus savo žodį, vienas klausytojas pakėlė ranką ir paklause: "Kodėl gerbiamas kalbėtojas neprašneko į mus mūsų gimtąja kalba? Juk mes suprantam ir lietuviškai."

Šių žinių surinkėjas, pats ėjęs mokslą Lietuvoje, gali pahudyti, kad, radęs Baltimorėj tikrai gražiai, beveik visai taisyklingai kalbančių čiagimių, buvo nustebintas. Paklausus, kur jie taip dailiai išmoko lietuviškai, paaiškėjo, kad jie buvo lankę A. Kurelaičio kursus.

Ir Jie Čia Mokėsi

Per šią mokyklėlę perėjo keli simtai zmonių. Tarp jų buvo ir plačiau Amerikoje žinomas adv. V. Laukaitis, buvęs Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentu, o taip pat dviem atvejais teisėju Baltimorėje; Aldona Sinušytė (dabar Mrs. Vanderlain), high school mokytoja; Jonas Krasauskas, bakteriologas; Jonas Aleknavičius, chemikas; Antanas Radauskas, vaistininkas; Dr. Levickas, dantų gydytojas; Magdelena Milinauskienė, daktaro Milinausko (Milan) žmona, ir kiti.

Du kiti gydytojai, medikas Skladauskas ir dantų gydytojas Žilinskas, netūrėję progos lankyti kursų, bet norėdami geriau pramokti lietuviškai, kreipėsi į Kurelaitį dėl privačių pamokų.

Jeigu A. Kurelaičio mokyklėlė tiek metų išsilaikė, tai ji, nepaisant trūkumų, atnešė ją lankantiems naudos. "Nesigailim, kad pas tave ėjom," pasako šiandien nevienas buvęs jo mokinys.

Turint galvoje, kad A. Kurelaičiui teko užsidirbti pragyvenimą siuvykloje, o tik atliekamu nuo darbo laiku kitus pamokyti, pačiam nesant tam uždaviniui, kaip reikia, pasirengusiam ir dar nesant tinkamų vadovėlų nei šiaip specialiai čiagimiams pritaikytos mokomosios medžiagos, darbas buvo ypatingai sunkus. Todėl ir tokio švietėjo nuopelnai dvigubai didesni, negu normaliomis aplinkybėmis.

Didzios padėkos A. Kurelaitis užsipelnęs dar už tai, kad suprato neatidėliotiną mokslo reikalą, kad ryžosi padėti savo tautiečiui akis prasikrapštyti ir užsilopyti iš tėvynės atsivežtą žymią spragą. Savišvieta yra ginklas, kuris palengvina atsispirti prieš kitataučius ir susigaudyti svetimoje aplinkoje.

O čia gimusieji iš tų A. Kurelaičio lituanistinių vakarų sužinojo šį tą apie savo tėvų krašto bendrinę kalbą ir jo praeitį, ko nebuvo girdėję iš savo namiškių ir ko neaiškino viešoji amerikiečių mokykla. Jų nuovoka apie lietuvybę šiek tiek prasiplėtė. A. Kurelaičio mokykla iš dalies atliko tai, ką turėjo atlikti kiekviena tautiškai susipratusi šeima: jeigu jaunimo lietuviškos dvasios išblėsimas ilgainiui pasidaro neišvengiamas, tai tą pragaištingą vyksmą reikia bent sulėtinti.

A. Kurelaičio mokykla užbaigė savo gyvatą paties įsteigėjo valia. Jau kelis metus buvo veikusi šv. Alfonso (vienintelės Baltimorėje lietuvių parapijos) seserų kazimieriečių vedama mokykla, kai A. Kurelaitis sukvietė visuomenės susirinkimą ir paskelbė, kad parapijinė mokykla dabar jau turinti kvalifikuotas mokytojas, tėvai galį siųsti savo vaikus ten, jis laikąs savo misiją atlikęs.

Paminėtinos mokyklos rėmėjos. Visų pirma Sandaros kuopa, čia su pagarba išskirtinas jos buvęs pirmininkas Petras Jaras, kuris daug metų ištvermingai žygiavo pirmose Baltimorės lietuvių tautinės bendruomenės eilėse. Dar ir dabar, jau sulaukęs 75 metų, vis dar gyvai domisi lietuvybės apraiškomis ir lankosi į kultūrinius parengimus bei visuomeninius suėjimus. Jis suorganizavo A. Kurelaičio mokyklai draugijų paramą ir rūpinosi, kad mokykla turėtų tinkamų mokytojų. Pamokų metu kartais padėdavo palaikyti tvarką prie durų. Mat, mokykloj buvo daug mažų vaikų, kurie šen ir ten begiodavo pro duris.

Parama betgi neatėjo pati pasisiūlyti: reikėjo žmones įtikinti, kad čia dirbamas visuomenei naudingas ir tautai reikalingas darbas. Pav., vienu metu buvo mąnyta likviduoti Sandaros kuopą. A. Kurelaitis parode gražaus veikimo lauką, pakviesdamas ją globoti mokyklą. Tada sandariečiai vėl atgijo. Surinkę lėšų, jie padėdavo išlaikyti mokyklą. Tik tada prie rėmėjų prisidėjo ir kitos organizacijos: Mindaugo Draugystė, Kęstučio Draugystė, Atletų Klubas, SLA kuopa. Jos skirdavo lėšų ir atsiųsdavo delegatus patikrinti, kaip tos lėšos sunaudojamos. Buvo dar ir keletas pavienių susipratusių lietuvių, kurie šiam reikalui kartais paaukodavo po penkinę.

ŽUVO DESIMTS MOKINIŲ

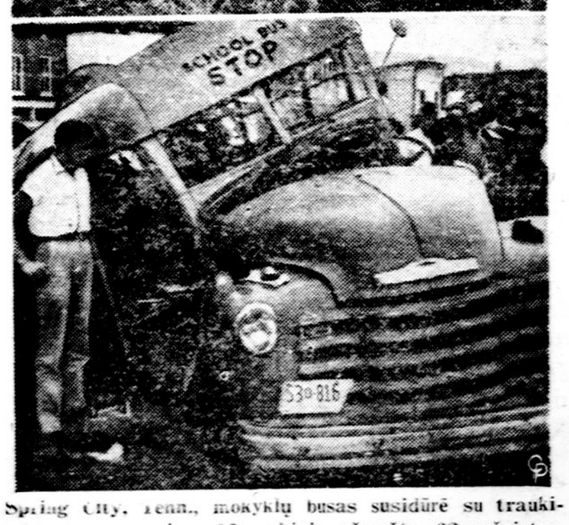

Spring City, Tenn., mokyklų busas susidūrė su traukiniu. 10 mokinių užmušta, 32 sužeista.

Lietuvių Namo viršutinėse salėse dar ir dabar tebėra mūsų juodlentė ir suolai; juos aš pats buvau užsakęs už savo pinigus, kuriuos vėliau betgi man grąžino," pasakoja A. Kurelaitis, Baltimorės lietuviškojo švietimo pirmtakūnas.

Seniau ir Dabar

Palyginus anuos A. Kurelaičio mokyklėlės laikus su dabartine padėtimi, su gailesčiu tenka pastebėti, kad tautinio švietimo kelias čia, Amerikoje, tartum keista likimo pašaipa, išsiskaidė atvirkštinėmis kryptimis: kai buvo palankaus nusiteikimo dometis lietuvybe, buvo noro mokytis ir netrūko lankytojų iš čiagimių tarpo, tada nebuvo tinkamų jaunimo vadovų.

O dabar? Nestinga lietuviškų mokytojų, visokių lietuviškų knygų net perteklius, tačiau nėra dirvos sėti kviečiams: čia gimusi lietuvių karta jau atsalusi, nutolusi, nukrypusi svetimais keliais—visos pastangos patraukti ją lietuvybėn eina niekais.

Zinoma, nieko nepades apgailestavimas, kad nepriklausoma Lietuva visą laiką išsėsusi rankas laukė paramos iš Amerikos lietuvių, tuo tarpu pati veik nieko nepadedama galvinti ir palaikyti jų lietuvybę. Netgi Užsienio Lietuviams Remti Draugija atsirado tik tada, kai čia gimusios lietuvių kartos tarpe jau buvo įvykęs persilaužimas mūsų tautinių lūkesčių nenaudai. Aišku, kad nutautimo potvynis būtų liejęsis ir viską pakeliui skandinęs. Bet "senasis krastas" negali išsiteisinti, kad yra viską padaręs, ką tik galėjęs, uztvankai prilaikyti. Amerikiečiai manėsi vieni, kaip mokedami ir sugebedami.

A. Kurelaitis buvo vienas tokių uztvankos prilaikytojų savo paties pasiryžimu. Jis stvėrėsi, kaip priemonės, lietuviško švietimo su pagirtinu užsimojimu ir kuklių savo išgalių vertinimu: "Aš tik pradžią daviau," sako jis, "kad kiti pamatytų, jog štai aš, netinkamas, ėmiausi šito darbo, nes reikėjo kas nors daryti. Visą laiką buvau manęs pasitraukti, kai atsiras geresnis mokytojas, bet žmonės manęs nepaleido."

Dabar, po 26 su viršum metų pertraukos, Baltimorėje vėl teikiamas tautiškai lietuviškas švietimas Šeštadienio Mokyklos vardu. Šiais metais į pažymėjimų įteikimo iškilmes atsilankė ir nusipelnęs veteranas švietėjas A. Kurelaitis, kuris su pasitenkinimu stebėjosi. Jo žodžiais, "Kokios didelės vertybės sudedamos į Šeštadienio Mokyklos berniukus ir mergaites."

A. Kurelaičio sukakties nuotaiką gadina tik tai, kad jo žymaus kultūrinio įnašo "nepastebėjo" Lietuviškoji Enciklopedija: antrojo tomo straipsnely apie Baltimorės lietuvius (čia jie visiškai suvaryti į "ožio ragą") rūpestingai surašyta, kada ir kas įsteigė parapijinę mokyklą, kada pakviestos šv. Kazimiero seserys mokytojomis. Taip pat pažymėta, kad 1949 metais lituanistinę mokyklą įkūrė naujakuriai (?). Bet kad A. Kurelaitis tuo jau buvo susirūpinęs 30 metų anksčiau, būtent, 1919 metais—apie tai nė žodžio. Kas čia: sąmoningas šališkumas (iškeliami vien parapijos nuopelnai, o kitų nutylimi), ar nepateisinamas Baltimorės lietuvybės faktų nežinojimas?

Baigdamas noriu pastebėti, kad adv. N. Rastenis, A. Kurelaičio mokyklos bendradarbis, buvusių mokinių tarpe skleidžia mintį, kad būtų gražu, jei jie savo "profesoriui" sukaktuvininkui surengtų pagerbimą. —**B. J. M.**

POTVYNIO NUOSTOLIAI

Jie milžiniški, bet dar tiksliai neapskaičiuoti. Raudonasis Kryžius skelbia, kad vien Connecticut valstybėj žuvo 56 asmenys, sunkiai sužeistų 200, sugriautų namų 800, o apgadintų 6,900; reikalingų pagalbos 5,600 šeimų.

Spėjama, kad viso labo Naujojoj Anglijoj potvynis padarė nuostolių per pusantro biliono dolerių.

Iš Pavergtos Lietuvos

Po Pietų Šaukšto Nereik

Tik ne Sovietijoje. Ten visas gyvenimas tvarkomas išvirkščiai. Ten nieko nėra tada, kada reikalinga.

Štai jie giriasi ir žemės ūky viską dirbą mašinomis. Mes nekartą esame rašę, kad tai tik plepalai, nes iš tikrųjų beveik viską dirba rankomis. Yra, teisybė, ir mašinų, bet kas iš jų, jei jomis negali pasinaudoti tada, kada reikalinga.

Patys komunistai nejučiomis tą patvirtina. Vievio rajono kolūkio agronomas pasakoja, kad "šiemet pradėjome rugiapiūtę žymiai tvarkingiau, negu pernai." Girdi, į darbą įsitraukė visi kolūkio nariai: prakaituoja vyrai, moterys ir arkliai.

O kai komunistinio laikraščio korespondentas agronomą paklausė, ar į talką neateis kombainai, tai gavo tokį atsakymą:

"Ateis, bet, atrodo, kad kolūkiečiai pirma suspės nuimti derlių. Mat, Vievio mašinų traktorių stotyje dar nebaigti taisyti kombainai."

Taigi, kombainai bus pataisyti tada, kada nebebus ko piauti.

Mirė P. Pakarklis

Liepos 28 d. mirė Povilas Pakarklis, 53 metų amžiaus. Jis iš ateitininkų greitai prisiplakė prie komunistų ir jau pirmąjį kartą Lietuvą komunistams užėmus buvo teisingumo komisaru.

Dabar jis buvo universiteto profesorius, mokslų akademijos istorijos instituto direktorius.

Mizara nesenai rašė, kad velionis jo prašė atsiųsti vaistų. Taigi "visa ko pertekusioj" Lietuvoj net profesorius negalėjo gauti jam reikalingų vaistų, o šiandien, jei jos nebūtų pavergę komunistai!?

Nebėra Nė Pokaičių

Net prasčiausių "buožių," "kulokų" darbininkai vasarą po pietų turėjo poilsio, o šiandien komunistai giriasi, kad "dar rasai nenukritus pradedame darbą . . . dirbame per visą dieną, pietų pertraukai 15 min. tesustojame" ir tas vadinama "visų kolūkio jėgų, vykdant partijos ir vyriausybės iškeltus uždavinius, organizavimu," o paprastai kalbant, tą reikėtų pavadinti biauriausiu išnaudojimu.

Vilniaus Gatvių Vardai Pakeisti

Didžioji ir Pilies gatvės pavadintos Gorkio gatve, Vilniaus gatvė—Liudo Giros, Pylimo gatvė—Komjaunimo, Šv. Jono gatvė—Balio Sruogos, Domininkonų gatvė — Garelio, Šv. Onos gatvė—Tiesos, Napoleono aikštė—Kutuzovo ir tt.

Gatvių parašai lietuvių ir rusų kalbomis.

Tik Du Traukiniu

Iš Viliniaus į Klaipėdą per parą išeina tik du traukiniu. Nepriklausomoj Lietuvoj iš Kauno į Klaipėdą jau ėjo daugiau, o kiek jų eitų šiandien, jei jos nebūtų pavergę komunistai!?

Šitaip Ruošiasi Sugyventi

Rugpiūčio 18 d. Kijeve (Ukrainoj) prasidėjo "visasąjungine moksleivių spartakijada." Ten dalyvavo ir Lietuvos moksleiviai.

Pažiūrėkime kaip jos dalyviai buvo paruošiami Ežerėlių stovykloje, kuri buvo švietimo ministerijos žinioje. Pasak Vilniaus radiofono pranešėją, ten išauges ištisas miestas. Dar jo nepasiekus, korespondentus sutinka jaunuoliai su šautuvais ir kuprinėmis, kurie grįžta paleidę į taikinius po 60 šovinių.

Ten pat ir mergaičių stovykla. Tiesa, mergaitės be šautuvų. Bet atvykstantį trenerį jos pasitinka išsirikiavusios ir su raportu.

Taigi, kuprinės, šautuvai, maršai, raportai . . . ir virš visa to Maskvos Stalino vardo kūno kultūros instituto vyresnysis dėstytojas Karlaginas, kuris prižiūri, kad ir Lietuvos jaunuomenė [illegible] tinkamai paruošta Maskvos siūlomam Vakarams sam ūviui (koegzistencijai) — kad Maskvai migtuką paspaudus, visais keliais galėtų žygiuoti kariškai paruoštos jaunimo vorės (kolonos).

SKAITYKITE

Vertingas Knygas

NAKTYS KARALIŠKIUOSE. Liūdo Dovydėno apysaka apie jaunuolių pergyvenimus šienapiūtėje. 168 puslapiai, kaina $2

CEZARIS, Mirko Jesulič'o romanas, vertė A. K. Puida, pirmoji dalis. 188 puslapiai, kaina $2

LENGVAS BUDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI. Geriausias vadovėlis pradedantiems angliškai mokytis; duoda ištarimą, angliškus pasikalbėjimus. Kaina 75c

NAUJA VALGIŲ KNYGA. M. Michelsonienės parašyta; 250 įvairių receptų, 132 pusl. Kaina $1.25

KAS BUS, KAS NEBUS, BET ŽEMAITIS NEPRAŽUS. Balio Sruogos įdomus aprašymas, kaip Jonis Mažrimas 1812 metais iš Viekšnių į Kauną nusikraustė ir Napoleoną regėjo—ir kas iš to išėjo. Kaina $2.50

NEMUNO PAKRANTĖSE. Įdomūs, lengvai skaitomi Dr. A. Garmaus atsiminimai. 136 pusl. Kaina $1.00

MILŽINO PAUNKSMĖ. Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika. 173 pusl., didelis formatas, gera popiera. Kaina $2.50

KON-TIKI. Thor Heyerdahl aprašymas nepaprastos šešių vyrų kelionės plaustu iš Pietų Amerikos į Polineziją. 413 pusl. Kaina....$3.75

ATSIMINIMAI. Stefanijos Paltanavičienės prisiminimai iš jos jaunystės Lietuvoje ir Rusijoje. 56 pusl. Kaina $1.00

APIE LAIKĄ IR ŽMONES. Poeto J. Aisčio atsiminimai apie Binkį, Miškinį, Tumą, Savickį, Giras ir kt. 249 pusl. Kaina $2.50

MIRUSIOS SIELOS. M. Gogolio svarbiausias veikalas, išvertė M. Miškinis. 290 pusl. Kaina....$3.25

RYTŲ PASAKOS. Vinco Krėvės parašytos indų ir kitų tolimųjų tautų legendos. 220 pusl. Kaina $2.50

POPIEŽIAI IR LIETUVA. Kunigo M. Valadkos parašyta knyga. 250 pusl. Kaina $2.50

ŽEMAITĖS RAŠTAI. Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu. 128 puslapiai, kaina 50c

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI. Jono K. Kario, 160 paveikslų, 225 pusl., gerame popieryje. Kaina $5.00

A KISS IN THE DARK. J. Jazmino anglų kaiba sodrūs vaizdeliai. 150 pusl. Kaina kietais viršeliais $2, minkštais viršeliais $1.00

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė Dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams. 144 puslapių. Kaina $1.00

KODĖL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ. Pilna argumentų, kurie visiems įdomūs. Kaina 20c

ATLAIDŲ PAVESY, P. Abelkio romanas iš Žemaičių Kalvarijos praeities. Kietais viršeliais, 467 puslapiai, kaina $4

VILNIUS TARP AUDRŲ. Jeronimo Cicėno knyga apie Vilniaus krašto lietuvių kovas už savo teises. Kaina, kietuose viršeliuose $5.50

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25c.

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams suprasti. Kaina 50c

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina 10c

LIETUVOS ISTORIJA. Parašė V. Daugirdaitė-Sruogienė. Kaina $3.00

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA. Dr. P. Joniko pirmasis ir vienintelis šiuo klausimu veikalas. Kaina $3.00

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo razbainikas buvo pasidaręs Rusijos diktatoriu. Kaina ..25c

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina 25c

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug medžiagos. 96 puslapiai kaina 50c

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kun. M. Valadka. Svarbu kiekvienam perskaityti. Kaina $1.20

SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS. Pagal K. Kautsk naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygutė. Kaina 25c

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVĖJE. Dievų yra visokių įvairiuose kraštuose ir įvairiuose laikuose dievai buvo kitokie. Kokie buvo senųjų lietuvių dievai? Kaina $1.00

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS. P. Abelkio parašytas istorinis romanas iš Žemaitijos krikšto laikų. Su kietais apdarais. Kaina $3.50

VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas. Kaina 25c

DĖL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina 25c

BARABAS. Paer Lagerkvist'o istorinė apysaka iš pirmųjų krikščionybės laikų Romoje, Palestinoje ir Kipre. Knyga laimėjusi Nobelio premiją. Kaina $2.25

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 East Broadway -:- So. Boston 27, Mass.

Potvynis Connecticute

NEBŪTAS GAMTOS PRAJOVAS

Taigi, pirmą kartą gyvenime teko matyti, kaip per keturias valandas plentas pavirto smarkiai kunkuliuojančia upe. Upe kelių pėdų gylio. Ir vėl keturioms valandoms praslinkus, naujai susidariusios upės vietoj atsirado platus duobėtas griovis, vietomis žmogaus ūgio gilumo. Tai tokios būta liūties rugpiūčio 19 d. Liūtis prasidėjo 2 val. ryto ir apie 8 val. ryto tekąs srovėmis vanduo iš aukštybių aprimo.

Pigu įsivaizduoti kokius didžiulius nuostolius taip staiga atsiradęs vanduo padarė. Kadangi Connecticut valstybė kalnuota, tai nuo kalnų tekąs vanduo buvo pajėgus pakely nušluoti nuo žemės paviršiaus net pastatus. Daugelis miestų ir miestelių, o ir šiaip pavieniai gyvenančių randasi paupiais, žemumose. Tokios vietos nuo to potvynio tikrai skaudžiai nukentėjo. Kai kur tas baisusis lietus žmones užklupo bemiegančius. Lijo be vėjo, be perkūnijos, tai dėl lietaus nenubudusius vanduo paglemžė į savo gelmes. Tokių lavonai jau po kelių dienų rasti toli vandens nunešti ir dabar juos sunku atpažinti. Iki šiol pasigendama apie pora šimtų asmenų. Kiti jų jau rasti negyvi.

Ypač daug žmonių žuvo Waterbury, lietuvių gyvenamose vietose. Kol kas iš lietuvių rasti mirę: C. Rameika, 36 metų, 621 No. Riverside St.; Margaret Padalgas, 62 metų, 597 No. Riverside St.; Petronė Stanikas, 65 metų, 569 No. Riverside St.; Vincas Saulėnas, 69 metų, 567 No. Riverside St.; Teofilija Laukaitis, 62 metų, 569 No. Riverside St.; B. Seredinskas, 49 metų, 593 No. Riverside St.; Marijona Šimkus, 561 No. Riverside St. Visi Waterbury. Marijona Marčionienė, S. Markus, K. Seredinskas ir tt.

Daug yra sužalotų pramonės įmonių. Kitos gerai, jei tik po kelių savaičių susitvarkys. Nuostoliai skaitomi milionais.

Kadangi būta gamtos prajovo, tai nuo tokių įvykių draudimo organizacijos nedraudžia ir nelaimei ištikus nuostolių neišmoka. Taigi, jei kurių turimas turtas buvo apdraustas, tai šiuo atsitikimu padaryti nuostoliai neįvo atlyginti.

Įdomu, kad tas potvynis neišsilaikė nė pusdienio. Kaip tik oras prasiblaivė, tai ir sukeltas vanduo pradėjo dinkti, o vakarop kai kurios upės suėjo į savo įprastas vagas. Mat, aukštumos, nelygios vietos, tai upės srauniau teka. O jau rytojaus dieną tik iš nugriautų namų ar nunešių galėjai įsitikinti, kad tai būta didžiulės nelaimės, o upės jau ramiai sau tekėjo, kaip tekėję.

Dabar skubiai eina visi atstatomieji darbai. Bent laikinai tvarkomi gatvių, plentų sužalota danga, vandens išraustos duobės užpilamos.

Žinovai teikia, kad Connecticut valstybėj tokios skaudžios nelaimės nėra buvę. Čia dažnai iš Atlanto užkliūva didelės audros. Jos valandą kitą pasiautėję, liaunasi ir jų padariniai nėra iki šiol buvę tokie nuostolingi, kokius padarė buvusi rugpiūčio 19 dienos liūtis. Liūtis rami, veik be jokio vėjo.

Connecticut valstybės gyventojai dar ilgai tvarkysis iki prasimanys kas buvo prarasta per kelias valandas. Suprantama, be paramos iš šalies nevisi galės atsistatyti. —J. K.

WATERBURY ŽMONĖS SKENDO

Waterbury daugiausiai nukentėjo nuo potvynio lietuviai. Per nuūžusį potvynį Waterbury daugiausiai buvo nunešta su Riverside gatvės beveik visais namais daug žmonių. Tasai kvartalas buvo lietuvių apgyventas, todėl ir žuvo daugiausiai lietuvių. Potvynis buvo toks baisus, toks didelis, kokio niekad nebuvo buvę, ir niekas netikėjo, kad vanduo gali tiek pakilti. Todėl policijos ir paraginti žmonės neskubėjo kraustytis iš namų, o po trumpo laiko jie jau negalėjo net perplaukti Riverside gatvės, nes srovė lėkė tokiu smarkumu ir sūkuriais, kad joks plaukikas negalėtų norima kryptimi nuplaukti. Gal tik laimės dėka atplaukė vienas žmogus, maišomas vandens su visokiais sienojais, ir šaukiant žmonėms, vis išnirdavo arčiau ir arčiau kapinių. Žmogus matėsi visa jėga kovoja su srove, ir turėjo lentgalį po pažastimi. Išgelbėtas jis sukrito ant kranto ir buvo nugabentas į ligoninę. Išsigelbėję matė su namais nešamus žmones, stovinčius ant namų stogų ir kaip jų akivaizdoje namas apverčiamas ir žmonės žūsta.

Dabar atrastieji lavonai yra tiek sužaloti, kad tik imdami pirštų fotografijas mėgina juos atpažinti.

Buvo nunešta visa Riverside gatvės nuo kapinių pusė (kitoje pusėje buvo tik kapinės). Nuneštas vienas namas ir iš miesto pusės. Namai buvo sumaitoti ir užgrūdo gelžkelio pylimą. Ten dabar ir atrandami lavonai. Ten buvo tarp kitų atrastas ir didžios patriotės Petronės Stanikienės lavonas. Lavonas taip sužalotas, kad ji buvo įdėta į jūroje laidojamų maišą ir įdėta į akliną skrynią, o su visu tuo į karstą. Laidojami brangūs žmonės be žmonių, tik artimiesiems giminėms leidžiama buvo dalyvauti užkasime. Bijomasi epidemijų. Dabar skiepijami masiniai žmonės nuo ligų. Keli namai buvo nenunešti ir žmonės per ilgesnį laiką patys sugebėjo išsigelbėti. Tarp tų pašėlusios srovės apsuptųjų buvo nepaprastos drąsos ir sugebėjimo plaukyti bei nardyti tautietis Gervickas. Jis, pamatęs lekiančią srove valtį, šoko prie jos. Kai Gervicką skyrė nuo valties nešamas namas, tai jis pasinerdavo po juo ir iškildavo kitoje pusėje, ir taip, sugriebęs laivuką, atsigabeno prie namų. O paskui jau vyrai surišę visas džiaujamąsias virves, leido žmones per upę į gelžkelio pylimą, nes per gatvę dėl ūžiančios gatve srovės negalėjo net bandyti, o pačioje upėje dėl susigrūdusių namų prie gelžkelio tilto vanduo ūžė netaip smarkiai. Keturi vyrai laikydami už virvės ant stogo leido laivuką su kokia dešimtimi žmonių į kitą upės pusę. O paskui, atitraukdami virve laivuką, pasodino kitus. Ir visi iš kelių namų buvo išgelbėti. Tasai nuopelnas tenka narsuoliui Gerveckui, kuris, plukdydamas žmones, pats vairavo tai laivelyje būdamas, tai šokdamas iš jo ir nuogas valdydamas nuo pašėlusių bangų laivelio kryptį. Nepaprastą žavėsį reiškia išsigelbėjusieji tautiečiui Gervickui dėl jo ne tik sugebėjimo, bet ir drąsos.

Visa ta nelaimė įvyko per trumpą laiką. Dabar susipranta, kad reikėjo rinkti virves ir mesti per pripūstus ant virvių ratų apatines gumas, ir tuo tikrai gal būtų daug kas išgelbėta. Gi priplaukti niekas negalėjo, nors kalnuotoje srityje žmonės galėjo viską iš arti matyti.

Per gaisrininkų kopėčias nešė iš namo du vaikus, o kiti paskui ėjo, bet kopėčios palinko, ir srovė bematant sugriebė visus ir visi vandenyje dingo. Ugniagesiai paskui vienas po kito grįžo iš vandens be drabužių jau toli nunešti, o kiti nuskendo.

Tokio potvynio čia niekas neatmena. Ir dėl to žmonės nesitikėjo tokio vandens aukšto ir tokio pakilimo. Kaikurie namai taip nunešti, kad jų pėdsakų nebeliko. Vanduo jau po pietų nuslūgo. Rodos, kad čia atūžė tik žmonėms nunešti. O dabar jau ir visai nuslūgo. Dabar guli ant gatvių apversti keturių aukštų namai. Kiti namai sugniužę. O prie tiltų visokiausios mantos sugrūsta. Tarp tos mantos randama sunkiai atpažinami lavonai.

Iš kaimyninių miestų atvažiuoja lietuviai ieškoti savo seserų ar brolių lavonų. Lietuvių mokykla yra pilna nukentėjusių. Juos maitina Salvation Army. Žmonės skiepijami nuo epidemijų. Visas kvartalas apsuptas kariuomenės, kuri kelias dienas saugo labai lėtu tempu valomą nukentėjusį kvartalą.

Naugatucke prie Waterburio dar ir po pietų helikopteriai išgelbėjo daug žmonių, bet daug ir žuvo. Ir čia yra netekusių namų lietuvių. Žuvo ir vienas helikopteris, bet lakūnas išsigelbėjo.

Fabrikai valo purvą ir nežino, kada galės pradėti darbą. Mieste apie 10,000 bedarbių. Nuostoliai didžiausi. Tačiau didžiausias nuostolis—žmonių gyvybės.

Majoras potvynio nuostolius apskaičiuoti pavedė miesto tarybos nariui J. Janušaičiui. Spėjama, kad vien lietuviams padaryta nuostolių apie pustrečio milijono dolerių.

Žmonės išsiskirstę pas pažįstamus ir gimines. Daugelis laikosi viešose susirinkimo vietose: mokyklose, kur jie ir vandenį gerti gauna iš globojamų organizacijų. Salvation Army dalina valgį nukentėjusiems. Iš naujųjų ateivių Bronius Melninkaitis neteko viso turto ir su 4 vaikučiais likosi bastytis po svetimus kampus. Bet jis džiaugiasi turįs visą šeimynėlę.

—A.

ANGLIJOS KARALIENĖ SU SESERE

Anglijos karalienė Elizabeta (kairėj) kalbasi su savo sesere Margareta, kuriai jau sukako 25 metai ir dabar ji gali pati apsispręsti, už ko tekėti. Daug buvo kalbama, kad ji pasirinko jau kartą persiskyrusį 40 metų kapitoną Townsend, o dabar pradedama kalbėti, kad ji turi ką kitą numačiusi.

IŠBĖGOM, KAIP STOVIM

Stanislava Venclauskienė, virš 80 metų senelė, į šį kraštą atvykusi prieš keleriius metus ir gyvenusi su dukteria Weterbury, Conn., 537 Riverside St., rašo:

"Rugpiūčio iš 18 į 19-tą naktį potvynis nuplovė ir mūsų namą. Aš su Donia išsigelbėjom policijos pagalba, kaip stovim. Aš dar su suknele, o Donia tik su maudymosi kostiumu.

"Išėjom iš namų iki kelių brisdamos, o gatvėj buvo vandens iki krutinės, Nebebūtume išbridusios, jei policija negelbėtų.

"Žuvo daug žmonių, surado 21 skenduolį, ieško apie šimtą. Namų nunešė 49 ir dabar toj vietoj, kur buvo namai,—ežeras. Dabar esame prisiglaudę pas Gylius."

Laiškas rašytas rugpiūčio 24 dieną.

Stanislava Venclauskienė, gyvendama Lietuvoje, buvo didelė labdarė. Ji yra išauginusi ir išmokslinusi per 100 svetimų vaikų.

Reik manyti, kad iš jos augintinių vienas kitas yra ir šiame krašte. Dabar jie tikrai turi progos atsiminti savo geradarę. Jos laikinas adresas yra: 344 Wilson St. Waterbury, Conn.

SUŽEISTI 2 LIETUVIAI

Shenandoah, Pa., Cherry gatvėje liūtis paplovė 100 pėdų aukščio anglių valyklos pastato pamatus ir jis rugpiūčio 22 d. staiga griuvo. Čia tada dirbo 24 darbininkai. Iš jų 3 užmušti (nelietuviai) ir sužeista 11. Tarp sužeistųjų yra Antanas Čuplis ir Albertas Jakobonis.

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLIŠKAI

Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, su visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių, medžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai ieškant darbo, važiuojant gelžkelių, prie darbo, arba nuėjus pas siuvėją, pas karpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.

Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasiskaitymų ir viskas paaiškinta lietuviškai.

Kaina 75 Centai

Užsisakant adresuoti:

Keleivis, 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

Po dešimties metų

Šiemet suėjo dešimt metų, kai griuvo vokiškas Tretysis Reichas, kuris, anot Hitlerio žodžių, turėjo išsilaikyti tūkstantį metų. Griuvo jis 1945 metais,išsilaikęs vos 12 metų, griuvo siaubingai, palaidodamas po savo griuvėsiais patį Reicho statytoją Adolfą Hitlerį. Per 10 metų Vokietija prisikėlė iš karo griuvėsių, iš priešo pasidarė Vakarų pasaulio "draugas" ir dabar labai nenorom prisimena Trečiojo Reicho žiaurumus ir nusikaltimus.

Špandau kalėjime, stiprioje aliantų priežiūroje, vis dar sėdi už grotų buvę Hitlerio talkininkai. Apie juos vokiečių spauda retai berašo, gi apie jų žmonas ir artimus gimines, kurie gyvena laisvėje, beveik visai nieko negirdėti. Moterys, kurios su savo vyrais sudarė nacių aukštuomenę, dabar yra visų užmirštos ir gyvena kaip atsiskyrėlės. Vienos jų gyvena skurdžiau, kitos geriau, bet visos jos vengia žmonių ir bijo viešumos.

Pirmoje eilėje tenka prisiminti Hitlerio seserį **Paula Hitler-Wolf.** Dabar ji yra 58 metų ir gyvena Pietų Vokietijoje, netoli Berchtesgadeno, neturėdama kito pragyvenimo šaltinio kaip valdžios pašalpą. Kai kada gauna dovanų iš buvusių draugų. Ji liko netekėjusi, bet mėgsta vadintis "Frau" (Mrs.). Dar 1923 metais, kai Hitleris buvo pasauliui nežinomas, ji ėmė kergti prie savo pavardės antrą pavardę—Wolf. Tai dėl to, kad nekristų į akis jos giminystė su Hitleriu. Iki karo ji gyveno Vienoje (Austrijos sostinėje) gana užsidariusi, neišeidama į žmones. Tuomet jai pragyvenimą parūpindavo Hitleris. Po karo ji išsikėlė į Vokietiją. Kaipo Hitlerio sesuo, artimiausia įpėdinė, ji bandė gauti bent dalį Hitlerio asmeniškų turtų, kurie visi konfiskuoti. Jai tas iki šiol nepavyko, nes formaliai Hitleris nėra miręs. Berlyno miesto valdyboje Hitlerio mirtis nėra užregistruota, Hitlerio lavono niekas nematė, taigi, negalima reikšti teisių į turtą žmogaus, kuris įstatymo akyse dar nėra miręs. Jeigu Vokietijos augščiausias teismas kada nors oficialiai pripažins Hitlerį mirusiu, tuomet ir jo įpėdiniai galės pradėti reikšti savo teises. Gal tada ir jo sesuo užsitikrins sau pragyvenimą: dabar jai tenką verstis iš valdžios duodamos pašalpos.

Hamburge gyvena Hitlerio brolis Aloizas, bet jis vadinasi Hilleriu ir taip pat vengia žmonių.

Emmy Goering, nacių karo aviacijos maršalo Goeringo žmona, verčiasi geriau. Jos vyras, kad išvengtų kartuvių, nusinuodijo. Dabar ponia Goering yra apie 50 metų, gana aptukusi, gyvena su savo dukrele Edda (ji pakrikštyta Eddos vardu pagal Mussolinio dukterį) Muenchene. Gyvena nejausdama skurdo. Iš kur ji gauna pinigų, niekas nežino, nes visi Goeringo turtai buvo konfiskuoti. Ji labai nemėgsta žurnalistų, fotografų ir bet kokios viešumos. Kai svetimas žmogus nori pamatyti ponią Goering, tarnaitė pasako, kad "ponia išvažiavo ilgesniam laikui."

Margareta Himmler yra 61 metų našlė. Jos vyras, Hitlerio Gestapo ir SS viršininkas, taip pat nusinuodijo, kad išvengtų kartuvių. Ponia Himmler, kaip ir Goeringo žmona, gyvena Muenchene. Valdžia jai duoda 57 markes per mėnesį (maždaug $14), kurių, aišku, pragyvenimui neužtenka, todėl jos duktė eina uždarbiauti kaip siuvėja. Ponia Himmler iš namų beveik neišeina. Tai lieso veido, liūdnų akių moteris, kuri daro įspūdį, kad jos gyvenimas yra visai sugriautas. 1947 metais ji bandė nusižudyti, bet buvo išgelbėta.

Kur kas geriau einasi poniai **Aneliese Ribbentrop,** kurios vyras Hitlerio laikais buvo užsienių reikalų ministeris ir, be ko kito, kartu su Stalinu dalinosi Lietuvą. Jos vyras, prieš įsijungimą į politiką, buvo vienos didelės vyno kompanijos agentas. Ir dabar iš tos kompanijos ponia Ribbentrop gauna pasalpą, iš kurios lengvai pragyvena kartu su savo broliu ir vyro seserimi.

Bavarijos kalnuose, Pietų Vokietijoje, gyvena **Ilse Hess,** žmona Rudolf Hesso, kuris 1941 metais pagarsėjo savo kelione į Angliją ir paskui pamišo ar gal tik vaidino pamišėlį. Jis vis dar yra Spandau kalėjime. Jo žmona išleido knygą apie savo gyvenimą su Rudolf Hess, ir dabar ruošia tos knygos anrąją dalį.

Iš visų tur būt geriausiai einasi poniai **Margaretai Speer.** Jos vyras, Albert Speer, buvo vyriausias Hitlerio ginklavimosi viršininkas. Jis buvo nuteistas 20 metų kalėti ir turėtų būti paleistas iš kalėjimo 1966 metais. Tuomet jis turės 59 metus, bet galimas daiktas, kad jį išleis anksčiau. Ponia Speer nesenai atgavo savo vilą, kurią amerikiečiai buvo konfiskavę. Viloje ji gyvena kartu su dviem dukterimis, kurių viena 1952 metais lankėsi Amerikoje, kai Vokietija ir Amerika keitėsi savo studentais.

Taip gyvena kadaise augštų nacių žmonos. Vienos jų gyvena skurde, kitom einasi geriau, bet visom yra bendras vienas dalykas: jos vengia žmonių ir bijo viešumos. Jos nepalaiko jokių ryšių tarp savęs. Net gyvendamos tame pačiame mieste, jos viena kitos nelanko, tarytum bijodamos prisiminti kraujų praeitį, kuri, reikia tikėtis, niekados nebesugrįš.

IEŠKODAMI TĖVO PĖDŲ

Denise Beauvois (kairėje ir Michel Renut iš La Rochelle miesto, kuris yra Prancūzijoje, atvyksta į New Rochelle N. Y., mokintis. Jie yra Prancūzijos 16 šimtmečio protestantų, hugenotais vadinamų, palikonys. Vien 1572 metais šv. Baltramiejaus naktį katalikai išskerdė apie 50.000 hugenotų. Vengdami persekiojimų jų daug atvyko į Ameriką. Čia jie įkūrė ir New Rocheile, N. Y., miestą ir dabar ten gyvenantieji jų palikonys pasiūlė Prancūzijos La Rochelle miesto protestantams atsiųsti porą mokinių vienus metus mokintis.

POTVYNIO AUKOS GAUNA PIRMĄ PAGALBĄ

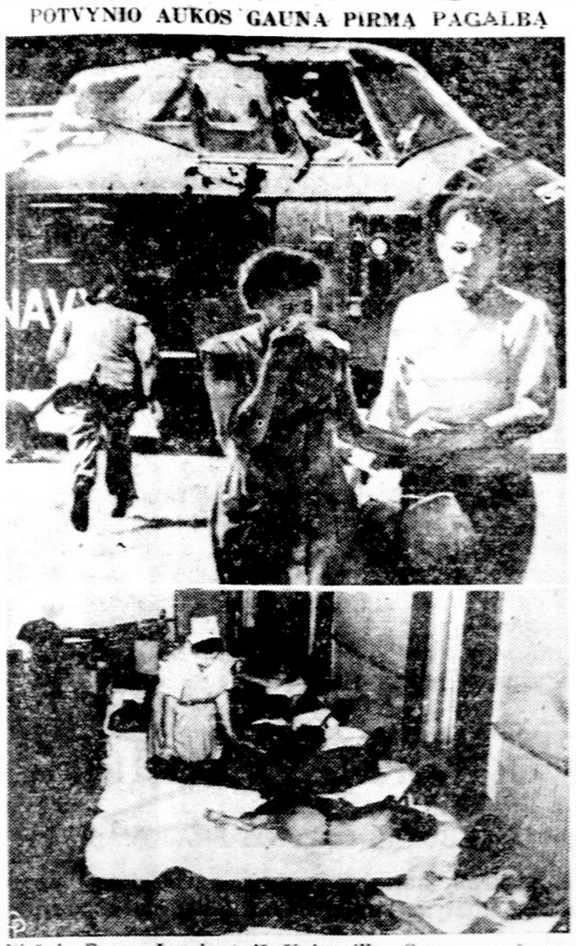

Viršuje Roger Lambert iš Unionville, Conn., su žmona apleidžia helikopterį ir eina į ligoninę. Jų namus vanduo nunešė. Apačioje Yardley, Pa., miesto valdybos patalpos paverstos laikina dėl potvynio nukentėjusių prieglaudos vieta.

NENORI SĖDĖTI BE DARBO

Paprastai žmonės mano, kad moteris, užauginusi šeimą, ypač sulaukusi anūkų ir pasidariusi "grandma" yra persena eiti uždarbiauti. "Senelės" vieta yra namuose: žaisti su anūkais, prižiūrėti juos ir megsti jiems drabužėlius. Iš tiesų seniau vyresnio amžiaus moterys taip gyvendavo, bet šiais laikais vaizdas yra kitoks. Lengvesnės gyvenimo sąlygos ir medicinos priežiūra leidžia moteriai ilgiau išsilaikyti jaunai ir darbingai, todėl dabar "grandmothers," sulaukusios anūkų, visai nelinkusios sėdėti namuose, bet eina uždarbiauti.

Darbo departamentas pranešą, kad dabar yra du milionai dirbančių moterų, kurių amžius yra tarp 54-64 metų, tai reiškia, kad jos yra arba kiekvienu metu gali pasidaryti "grandmothers." Be to, 12 milionų dirbančių moterų yra virš 35 metų amžiaus, tai reiškia, dauguma jų turi jau paaugusią šeimą.

Per pastaruosius 10 metų į darbą įsijungė apie 4 milionus moterų, kurių amžius yra tarp 34-54 metų, reiškia, visos jau vyresnės. Dabar vidutiniškas dirbančių moterų amžius yra 38 metai.

Tas senesnių moterų įsijungimas į darbo rinką yra sveikas reiškinys. Kadangi dabar moterys ilgiau išsilaiko sveikos ir darbingos, tai būtų gaila, kad jos, užauginusios šeimą, turėtų sėdėti namuose tuščiomis rankomis ir nerastų darbo dėl to, kad "persenos." Dabar ir darbdaviai pradeda įvertinti vyresnes moteris ir nebijo jų priimti darban, nes pasirodė, kad jos lygiai taip pat gerai dirba, kaip ir vyresni vyrai.

Kadangi dabar dirbančių moterų vidutinis amžius yra 38 metai, tas rodo, kad dabar moterys linkusios jaunos išteketi, paauginti šeimą ir tuomet eiti uždarbiauti. Šis reiškinys yra visai sveikas. Jauna motina yra reikalinga namuose, ir vaikams ji turi pašvęsti visą dieną. Paugus šeimai, moteris yra laisvesnė ir gali eiti uždarbiauti, gi šeima dėl to visai nenukenčia. Kitaip yra, kai jaunos moterys, palikusios mažus vaikus, eina uždarbiauti. Tuomet jų darbas gal būt yra naudingas darbdaviui, bet užtat žalingas šeimai.

230 CITRINŲ PER MĖNESĮ

Prieš kurį laiką rašėme, kad traktorių fabriko direktorius pasididžiuodamas pasakojo Amerikos ūkininkų atstovams apie to fabriko darbininkų didelius uždarbius. Jie uždirbą 800 rublių per mėnesį.

Pačių komunistų žodžiais Maskvoje vienas citrinas (lemonas) kainuoja 3 rublius ir 50 kapeikų. Tokiu būdu 800 rublių per mėnesį gali nupirkti tik 230 citrinų. Paskaičiuokite, kiek Amerikos darbininkas gali iš savo mėnesinio uždarbio nupirkti lemonų?

Daina

Vieni medžiai lūžta,
O kiti žaliuoja,
Vieni žmonės rauda,
O kiti dainuoja.

Eičiau pas upelį,
Skaidrų vandenėlį,
Klausčiau, kur skandinti
Kietą vargužėlį.

Eičiau pas giružę,
Tamsią giružėlę,
Kalbinčiau eglelę,
Žalią svyrūnėlę.

—Pasakyk, eglele,
Pasakyk, žalioji,
O kada žmoneliai
Čia paliaus raudoję?

Neatsakė vilnys
Tekančio upelio,
Neatsakė eglės,
Ūžiančios ir žalios. . . .

K. JAKUBĖNAS.

1655 metais, tai yra prieš 300 metų, rusai pirmą kartą įsibriovė į Lietuvos sostinę Vilnių ir ją baisiai sunaikino.

MILDA ZAMŽICKAITĖ-ŠILBAJORIENĖ

Milda Zamžickaitė, Anglijos lietuvių socialdemokratų veikėja, rugpiūčio 27 d. Londone susituokė su R. Šilbajoriu, kuris New Yorke baigė universitetą ir čia gyvena. Anglijos lietuviai socialdemokratai, drg. Matildai išsikėlus į Ameriką, nustos geros darbininkės.

SKAITYTOJAMS ANGLIJOJE

Patogiausias būdas Anglijoje užsisakyti "Keleivį" arba pratęsti prenumeratą yra per mūsų atstovą **A. Zamžicką, 26 Devonport Road, London W. 12.**

Apie adreso pasikeitimą, kad nesusitrukdytų laikas, geriausia pranešti laikraščio administracijai tiesiog.

J. BILIŪNAS:

PABĖGĖLIS

(Tęsinys)

—Parodyk tamsta!—sušuko Jurgis.

—Paspėsi, paspėsi!—suturėjo jį Gaigalas.—Čia, pas Berelį, neparanku vartyti. Nunešk ir tuojau sugrįšk; atsivesk nutvėręs keletą vyrukų—pasikalbėsime. Mudu rasite ant aukšto, žinai?—ten niekas po akim nesimaišys.

—Žinau, žinau,—linksmai pasakė, išeidamas pro duris, Jurgis.

*

Gaigalas paprašė Berelienės rakto ir, užlipęs su Antanu ant viršaus, užsidarė atskiram kambary. Ilgai vaikščiojo Gaigalas po kambarį galvodamas, ką daryti, kokį patarimą Antanui duoti. Bet sunku buvo kas nors išgalvoti. Pagaliau paklausė:

—Pasakyk tu man, Antanai, ar negali tavęs tėvas toliau leisti gimnazijon, ar tu neprašei jo?

—Prašyt prašiau, bet kur tau!—pamojo ranka Antanas,—ir klausyt nenori.

—Tai ką jis sako?

—O ką jis sakys? Aš tau, sako, išvaikysiu tuos monus iš galvos—paminėsi tu mane! Sėdėsi man namie! Kai primygsiu prie darbo, pats imsi prašytis seminarijon; o neklausysi, baslį paimsiu! Taip karšiu, kad net garuosi!

—Tai gal ir dabar muša?

—Neduok, Dieve, kad tamsta žinotum! . . . Juk aš darbo nebijau,—skundėsi Antanas,—su mielu noru dirbčiau ir sunkiausią darbą. Bet tėteliui to negana. Už menkiausią daiktą išjuokia, stumdo ir muša. Ir tai prie šeimynos, prie vaikų ir svetimų žmonių—nė kur akių dėti. O vėl tie iškalbinėjimai ir pamokslai, kuriais kasdien graužia—tie pikčiau, kaip mušimas. Ilgai kentėjau. Et, maniau sau, apsiprasiu ir galėsiu gyventi! Net svajojau, kad tarp savųjų žmonių gyvendamas, geriau galėsiu platinti lietuviškas knygas ir laikraščius, nors tiek naudos atnešti savajam kraštui. Bet kur tau! Matau, kad niekis: taip bloga, kad nors bėk kur, užsimerkęs. . . .

—O pamotė tavęs nesigaili?

—Gailis ir užstoja; prikalbinėja tėtelį net toliau leisti gimnazijon. Bet ką gi padarys? Pagaliau, ne jos vaikas. . . .

—Ar velnias jam tuos norus įkalė!—sušuko supykęs Gaigalas,—pats, kaip koks šlėkta, ir į sumą, kiek žinau, pavėlina, o sūnų būtinai nori matyti kunigu. Kada gi, pagaliau, išnyks tie prietarai?

Gaigalas vaikščiojo po kambarį ir drebančia ranka sklaidė ant savo galvos pašiurusius plaukus. Jo veidas buvo užkaitęs, o akys žibėjo, kaip žarijos; kraujas virte virė, o mintys, kaip viesulas, sukosi po galvą. Vienas sumanymas lindo paskui kitą, bet visi netiko, buvo neišpildomi. Antano jis neišpasakytai gailėjo, norėjo kokiu nors būdu padėti. Seniau gal nebūtų jis jam taip rūpėjęs. Bet dabar . . . dabar Antanas jo akyse išaugo ir sutvirtėjo, pasirodė rimtu žmogum, o ne vaiku, kaip da nesenai apie jį manė. Jam būtinai reikėtų baigti gimnaziją ir aukštasis mokslas, nes iš tokio ir pabaigus drąsiau galima tikėtis naudos. Taip mąstė Gaigalas. Jis matė, kad Antanas prisirišęs prie savo krašto žmonių, su jais susieina, tarp jų dirba, platina susipratimą. O toks pamatas, pačiam gerajam laike padėtas, greit negrius: pažiūros ir įsitikinimai, anksčiau įgyti, neduoda žmogui pavirsti niekais, bet spiria jį toliau plėtotis ir tobulintis; bloga tik tuomet, jeigu žmogus visiškai neturi pažiūrų ir įsitikinimų. Tuo Gaigalas įsitikino, prisižiūrėdamas savo draugams studentams: jeigu da galima ko gero tikėtis, tai tik iš tų, kurie jau iš gimnazijos šį tą išsineša. . . .

Bet kaip padėti Antanui, to Gaigalas nežinojo. . . .

—Ar tavo tėvas šiandien yra čia miestely?—paklausė pagaliau Antano.

—Yra.

—Na, tai aš su juo pakalbėsiu. . . .

—Kad jis ant tamstos piktas,—atsakė bailiai Antanas.

—Už ką?—iškėlęs akis, paklausė Gaigalas.

—Tėtelis sako, kad tai tamsta esąs kaltas, kad aš išstojau iš seminarijos, kad tai tamsta mane prikalbėjęs.

—Jam, tur būt, galvoj negerai!—sušuko Gaigalas,—juk aš su tavim paskutiniais metais visai nesimačiau, o ir pirma apie tai niekuomet nekalbėjau, mažas da buvai. Na, jeigu taip, tai bala jo nematai! Nesikalbėsiu su juo—da blogiau gali būti: patyręs, kad tu man viską papasakojai, da primušt tave gali. . . . Ir biauri gi istorija, tegul ją velniai!—sukeikė Gaigalas, negailestingai kramtydamas savo ūsus,—užuis tave tėvas, pavers niekais, o naudos jokios! . . . Nei pasigailėjimo, nei gėdos neturi. . . . Ir kam, iš seminarijos išėjęs, važiavai da namo? Jau reikėjo tiesiai ar aptiekon, ar kiton kokion versmovėn sprukti,—vis geriau būtų buvę!

—Aš taip ir buvau padaręs. . .

—Kaip tai? Kokiu gi būdu čia?—nustebo Gaigalas.

(Bus daugiau)

Kanados Naujienos

Jaunos Provincijos

Kanados dvi provincijos, Alberta ir Saskatchewan, šiais 1955 metais švenčia 50 metų sukaktį. Vadinasi, tik prieš 50 metų šios provincijos tebuvo įkurtos. Albertos provincija gavo karalienės Viktorijos dukters vardą, kuri turėjo tris vardus: Louress, Caroline ir Alberta. Tuo laiku ji buvo Kanados gubernatoriaus žmona. Jos garbei ir buvo parinktas jos trečiasis vardas "Alberta."

Šitos sukakties proga Kanada išleido net naujus pašto ženklus. Ant 5c pašto ženklo viršuje kairiajame šone paženklinta 1905—1955. Tų provincijų padarytai pažangai atžymėti, ženklo viduryje yra trys bokštai ir stambių varpų kviečiai. Tie bokštai reiškia, kad čia ima iš gilumos žemės aliejų ir naturalines dujas. Kviečiai reiškia, kad yra čia labai gerai išvystytas kviečių ūkis.

Tiesa, ir prieš 50 metų jau gyveno šiek tiek žmonių šiose vietose ir kūrėsi Edmonton ir Calgary miestai, bet tos žemės neturėjo provincijos teisių ir vadinosi "Žiemių-Vakarų Teritorija." Tik nuo 1905 metų, gavus provincijos teises, Albertoj ir Saskatchewane jau pradėjo žymiai daugiau naujų ateivių apsigyventi ir kurtis, ypač žemės ūkyje. Dabar Albertos provincija turi per milioną gyventojų.

Jauniausios Dukters Vestuvės

Liepos 9 d. išleidom už vyro jauniausią dukterį Moną. Per paskutinius 3 metus Mona gyveno Vancouver mieste ir ten dirbo televizijos stoty stenografe, todėl ir vestuvės įvyko Vancouver mieste.

Monos vyras, danų tautybės, dirba degtinės varykloj ir gyvena Vancouver priemiesty, New Westminster, B. C., prie pat Pacifiko vandenyno. Kitą dieną jaunieji savo automobiliu išvažiavo į Kaliforniją medaus mėnesio praleisti.

Mums važiuojant į dukters vestuves, pavažiavus 120 mylių už Calgary, uolų kalnuose (Rocky Mountains), tik 20 minučių prieš traukinio atėjimą, kalnas žymenybėmis. O jų čia nenugriuvo ir gelžkelį užklojo trūksta tiek architektūriniu, akmenimis, vietomis net 40 tiek ir istoriniu atžvilgiu. pėdų storumo. Bet gelžke- Mėgėjams yra gražių ir liečiai laiku apsižiūrėjo ir naktinių klubų. Vienu žo- traukinį sustabdė. Trauki- džiu, Montrealy yra kuo vinys išstovėjo net 14 valan- siems susidomėti.

dų, kol su buldozeriais kelią nuvalė.

Karščiai ir Derlius

Liepos mėnesį pas mus buvo dideli karščiai ir tarpais siekdavo pavėsy net iki 95 laipsnių. Žinoma, tik vidurdienį, naktį gi nupuldavo iki 50 ar 60 laipsnių. Bet dabar jau kiek atvėso ir vidurdienį siekia 70 ar 80. Lietaus nors palyja, bet vis ne tiek kiek reikia ir daržus vis reikia palaistyti. Apylinkės ūkininkų javai, ypač kviečiai, labai gražūs ir už kokių dviejų savaičių jau bus piūtė.

Darbai Kasyklose

Anglių kasyklos East Coulee dirba 3 ar 4 dienas savaitėj. Priima ir naujų darbininkų, bet tik tokius, kurie turi atatinkamą angliakasio pažymėjimą. Užmokestis dabartiniu metu, "ant kompanijos šifto," yra $12.94 už 8 valandų darbo dieną. Bet daug angliakasių dirba pagal kontraktą; tie kiek daugiau uždirba.

Mirė K. Pauža

Kazys Pauža, 57 metų amžiaus, kilęs iš Vilkaviškio apskrities, nuo Pajavonio, liepos mėnesį po sunkios ligos mirė ir palaidotas Brooks miestelio kapuose. Per eilę metų K. Pauža gyveno Brooks miestely, Alberta provincijoj. Visą amžių išgyveno nevedęs.

A. Vaisnis.

MONTREAL, QUE.

Oras Atvėso

Didieji karščiai, taip bent atrodo, jau pasibaigė. Lietus tapo neretas svečias. Naktimis oras taipgi atvėso. Pakilo žmonių nuotaika, jų darbingumas ir pati gamta atsigavo. Didieji viesulai Montrealiui iki šiol būdavo nepavojingi. Ir paskutinysis jo nepasiekė, bet laimingai nukeliavo šiaurės kryptimi.

Esant gražiam orui ir turistų, ypač iš Amerikos, atvyksta žymiai daugiau nei praeitaisiais metais. Jų tarpe nemažas skaičius ir lietuvių. Vieni lanko gimines, kiti pažįstamus ar šiaip domisi Montrealio miesto žymenybėmis. O jų čia ne- nugriuvo ir gelžkelį užklojo trūksta tiek architektūriniu, akmenimis, vietomis net 40 tiek ir istoriniu atžvilgiu. pėdų storumo. Bet gelžke- Mėgėjams yra gražių ir liečiai laiku apsižiūrėjo ir naktinių klubų. Vienu žo- traukinį sustabdė. Trauki- džiu, Montrealy yra kuo vinys išstovėjo net 14 valan- siems susidomėti.

Lietuvių Diena Čia Pat

Pasiruošimas jai eina pilnu tempu. Tik, kiek tenka patirti, šaltoki tam reikalui yra patys Montrealio lietuviai. Kaip šeimininkai gali būti tokie abejingi šiuo atveju, sunku pasakyti. Reikia manyti, kad paskutinėmis dienomis ir jie pasispaus.

Pagerbs Senuosius

Atvykusių į Kanadą prieš 50 metų pagerbimas Lietuvių Dienos metu bus viena reikšmingiausių šios šventės programos dalių, skirtų tiek seniau tiek vėliau atvykusiems susiartinti. Gaila, kad rengėjai apleido Vilniaus Didžiojo Seimo dalyvius, kad ir metais ar keliais mėnesiais vėliau atvykusius Kanadon. Buvo gera proga iškelti ir paminėti šio taip svarbaus mūsų istorijoje įvykio dalyvius.

Pakėlė Atlyginimus

Pepsi-Cola bendrovės darbininkams valandinis atlyginimas pakeltas 4 centus. Taip pat bus apmokama ir St. John baptisto diena—birželio 24.

Autobusų ir tramvajų tarnautojai dirbs ne šešias dienas, bet penkias, ir ne 48 valandas, bet 45, o atlyginimą gaus už 48 val.

J. Valeika.

—:—

Nelaimės Ištiktas

Mamertas Vapsva, gyvenantis Rosemounte, Montrealyje, yra jau prieš 6 mėnesius skaudžios nelaimės ištiktas. Darbovietėje sunkiai sužalota jo koja, sulaužtas kaulas. Išėjęs ir iš ligoninės jis negali vaikščioti. Jo padėtis yra labai sunki. Žmona nėra stiprios sveikatos ir trys maži vaikučiai. Iki šiol gavo pašalpą, bet pagal vietos įstatymus po 6 mėnesių pašalpa yra sumažinama iki 50%. Jis begaus apie 20 dolerių savaitei. Iš šios sumos reikalinga ne tik pavalgyti, bet ir apsirengti bei buto nuomą sumokėti. Dirbantieji šalpos darbą turėtų šio tautiečio, gana nuosaikaus ir ramaus nepamiršti.

—P. S.

Spalio 7 d. sukaks 35 metai, kai Suvalkuose Lietuva pasirašė su Lenkija sutartį dėl karo paliaubų, bet po dviejų dienų lenkai sutartį sulaužė ir užėmė Vilnių.

ANGLIAKASIŲ 'BOSAS'

John Lewis, angliakasių unijos pirmininkas, išsiderėjo iš darbdavių 125,000 minkštosios anglies kasyklų darbininkams $2 dienos priedą.

VOKIETIJA

Pabaltiečių Studentų Suvažiavimas

Ir šiemet, kaip ir kiekvienais metais, rugpiūčio 5-7 dienomis Annaberge įvyko pabaltiečių studentų suvažiavimas. Pirmosios dvi dienos buvo skirtos visoms trims tautoms bendrai, o trečioji kiekvienai atskirai.

Iš vokiečių suvažiavime dalyvavo ministerijos asmeninis referentas dr. Wolfram, vokiečių studentų organizacijų atstovai. Iš lietuvių dalyvavo Mažosios Lietuvos Tarybos pirm. E. Simonaitis, maj. A. Gintautas ir muzikas Banaitis.

Atidaromąjį žodį tarė Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungos pirm. P. Jurkus. Jis ir suvažiavimui visą laiką pirmininkavo.

Šio suvažiavimo pagrindinis klausimas buvo: "Generacijos (kartų) klausimas."

Įvadinę paskaitą skaitė visų studentų pabėgėlių sąjungos pirm. Paul. Jis be ko kita pabrėžė, kad šiandien niekur nėra tokio didelio kartų skirtumo, kaip tarp pabėgėlių.

Prof. Toomse perdavė Baltų Instituto sveikinimus ir pabrėžė, kad "mes kovojame ir toliau kovosime už laisvę ir teisę. Septyniasdešimt milionų tautai negali būti kitokia teisė, kaip ir dviejų milionų tautai."

Buvo paskaitų ir kitokiais klausimais. Tarp jų ir apie 1939 metų vasaros sutartis, kurios lietė Pabaltijo valstybes. Buvęs tuo metu Estijos ministeris Selter papildė šią paskaitą savo asmeniniais atsiminimais.

Muzikas Banaitis kalbėjo apie naujųjų pabėgėlių iš Sovietų valdomų kraštų pasaulį.

E. Simonaitis perskaitė pavergtųjų tautų atstovų suvažiavimo, įvykusio Strasbourge, nutarimus ir kvietė dalyvius atkreipti savo dėmesį į jų svarbumą.

P. Jurkus uždarė suvažiavimą dėkodamas visiems už dalyvavimą.

Trečiąją dieną kiekvienos tautybės dalyviai susirinko atskirai savų reikalų aptarti. Pirmasis kalbėjo E. Simonaitis. Jis prašė susirūpinti mažlietuviais, ragino juos ne stumti, bet traukti prie savęs. Banaitis ragino grįžti visiems į savo kraštą, kai tik bus galima.

Maj. Gintautas bendrais bruožais palietė lietuviškojo jaunimo veiklą dar iki nepriklausomos Lietuvos paskelbimo, pasidžiaugė dabartine Vokietijos studentų veikla ir ragino ją plėsti.

Dr. Žarskus ragino studijuoti visas sritis vienodai, ragino visus bendrai dirbti.

Vėliau aptarti lietuvių studentų organizacijos įvairūs reikalai. Nauja Centro valdyba nerinkta, esamosios teisės pratęstos iki kito suvažiavimo.

Suvažiavimo pabaigai buvo surengtas gana vykęs koncertas ir jaukus pasilinksminimas.

Bonnos vokiečių spauda palankiai atsiliepė apie šį suvažiavimą.

K. Dikauskas.

Ieškomi Asmenys

Artimųjų paieškomi:

Janina Starkutytė - Valdžiuvienė, gimusi apie 1925 metus Geminaičiuose, prieš bėgimą gyvenusi Petreliuose, Šilutės apskr., su penkiais vaikais: Juozu, Helmutu, Povilu, Hilde ir penktojo vardas nežinomas.

Stasė Starkutytė, gimusi apie 1932 metus, prieš bėgimą gyvenusi Petreliuose, Šilutės apskri., po kapituliacijos kurį laiką buvusi Hanau stovykloje.

Paieškomi žuvusių karių artimieji:

Jono Vaičiukausko, gim. 11.7.1920 ar 11.7.1925 m. Salantuose, žuvusio 16.3.45 m. Rytprūsiuose.

Johann Butzkato, gim. 16.9.1917 m. Kirkilčiuose.

Paieškoma Frieda Krauzaitė (gal Krancaitė)-Seikienė, Valdemaro Seikaus žmona, gim. 1907 m., jos sūnus Edmundas, gimęs 1930 metais.

Ieškomieji arba žinantieji jų adresus, prašomi susisiekti su PLB Vokietijos Krašto Valdyba adresu: Litauisches Zentralkomitee, (17) Weinheim - Bergstr., Postfach 233, Germany.

1920 metais liepos 12 d. Sovietų Rusija pasirašė sutartį su Lietuva amžiams išsižadėdama Lietuvos žemių, bet po 20 metų begėdiškai ir klastingai sutartį sulaužė.

D. D. T. SUVAŽIAVIMAS

Demokratinio Darbo Talkos suvažiavimas įvyks rugsėjo 3-5 d.

Vieta: Nauja lietuviška vasarvietė-ūkis, priklausantis DDT dalyviui Jurgiui Pakniui (Box 126, Thompson, Conn.; tel. Putnam—Walnus 8-7736).

Iniciatorius: D. D. Talkos laikinoji valdyba New Yorke (K. Balkus, K. W. Michelsonas, V. Barčiauskas, J. Kiznis, A. Mačionis, J. Repečka, J. Suveizdis, A. Škėma).

Kviečiami: Visi lietuviai, kuriems rūpi, kad lietuviškasis visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas būtų grindžiamas pilnutinės demokratijos principais, t. y., politinių laisvių ir socialinio teisingumo užtikrinimu kiekvienam žmogui.

Suvažiavimo tikslas: (a) aptarti DDT idėjinius pagrindus; (b) nustatyti DDT veiklos pagrindinius uždavinius dabar ir ateityje; (c) apspręsti DDT organizacinę sudėtį; DDT santykius su kitomis organizacijomis; (d) išsiaiškinti DDT veiklos priemones ir būdus; (e) atnaujinti ir užmegsti asmeninius santykius.

Darbotvarkė

Diskusiniai pranešimai: (1) DDT ideologinių pagrindų klausimu (dr. J. Repečka), (2) DDT veiklos uždavinių ir ir priemonių klausimu (J. Kiznis), (3) DDT organizaciniais klausimais (K. Balkus ir J. Suveizdis).

Informaciniai pranešimai ir diskusijos: (1) Laisvinimo kovos ir jai vadovaujančių veiksnių klausimu (prof. J. Kaminskas), (2) demokratinės spaudos klausimu (J. Sonda).

DDT organų sudarymas.

Rezoliucijų priėmimas.

Atidarymas: Rugsėjo 3 d. antrą valandą po pietų.

Uždarymas: Rugsėjo 5 d. pirmą valandą po pietų.

Maistas ir nakvynė: Asmeniui $4 per parą. Ta pačia kaina naudojasi ir tie suvažiavimo dalyviai, kurie, atvykę iš tolimesnių vietovių, norėtų ūkyje praleisti savo atostogas prieš ar po suvažiavimo.

Registracija: Tie, kurie tikisi galėsią suvažiavime dalyvauti, prašomi apie tai iš anksto pranešti J. Pakniui aukščiau duodamu adresu.

Demokratinio Darbo Talkos Laikinoji Valdyba.

APŽIŪRI POTVYNĮ

Armijos sekretorius Wilber (kairėje) su Connecticut gubernatoriu Ribicoff helikopteriu apžiūri potvynio ištiktas vietas.

UNION CITY, CONN.

Mirė J. Bašinskas

Rugpiūčio 19 d. mirė "Keleivio" skaitytojas Juozas Bašinskas, apie 65 metų amžiaus, gyvenęs 131 Woodline St.; palaidotas laisvose kapinėse. Velionis paliko žmoną, sūnų ir dukterį.

Ilsėkis, Juozai, laisvoje Dėdės Samo žemėje, o šeimai širdinga užuojauta.

Ten Buvęs.

Paieškojimai

Paieškau Jurą ir Juozą Meslius iš Jurgazarų kaimo, Kalvarijos parapijos ir paieškau Adolpą Kraipavičių iš Barkauščiznos. Prašau juos ar kas juos žino atsiliepti šiuo adresu: Joe Kripas, 27520 Joy Rd., Livonia, Mich.

Paieškoma Marijona Biliutė, ištekėjusi už Jono Malijono, seniau gyveno Bostone. Ji pati, ar kas ją žino, malonėkit atsiliepti. Yra žinių iš Lietuvos. Antanas Sakočius, 98 Tunxis Hill Cut Off, Bridgeport, 5, Ct.

Aš, Aleksas Šimaitis, paieškau Jae Mikolaičio, kuris prieš 15 metų gyveno Philadelphijoj, 235 Greenwich St. Yra svarbus reikalas. Jis pats ar kas jį žino, prašome parašyti man šiuo adresu: Alex Šimaitis, 3559 Union Ave., Pennsaukin, N. J. (36)

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, peršalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja $4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

KVIEČIA VISUS Į BENDRĄ LIETUVYBĖS DARBĄ

PRIKLAUSYTI Susivienijime Lietuvių Amerikoje, tai susijungti su savo broliais ir sesėmis bendram lietuvybės išlaikymo darbui ir kovai už gražią Lietuvos ateitį.

LIETUVYBĖS SLA VAJUS, prasidėjęs Vasario 16-tą, suteikia įstojimo į SLA lengvatas visiems naujai įstojantiems. Pasinaudokite proga.

APDRAUDA Suisivienijime Lietuvių Amerikoje yra parankiausia, pigiausia ir tikriausia—sujungta su fraternalėmis naudomis. SLA apdrauda pagelbės jums ir jusų šeimai nelaimėje.

SLA VEIKLA ir jo tikslai bei praeityje nuveikti darbai ir pasiekti nuopelnai aprašyti atskiruose leidiniuose, kuriuos gausit tuojau nemokamai, jei parašysite SLA Sekretoriui:

DR. M. J. VINIKAS
307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Lietuvos Žemėlapis Kalendorius 1956 Metams

Tai vienas iš žingeidžiausių kalendorių, kokį kada nors lietuviai yra matę ar turėję. Čia viskas yra parodyta, kaip Lietuva stovi ant plano (mapos). Čia matysite, kur randasi tas baznytkaimis, iš kurio jūs pareinate iš Lietuvos. Matosi, kaip toli vienas Lietuvos miestas yra nuo kito. Taipgi nurodyta, kiek lenkai buvo užgrobę Lietuvos, arba taip vadinama Demarkacijos Linija. Matosi, kiek Lietuvoje yra gelžkelių ir kur jie eina, taipgi vieškeliai, ežerai ir tt. Viskas užvardinta angliškai lietuviškąja rašyba. Tai žemėlapis. Patsai gi kalendorius irgi labai svarbus. Čia parodyta, kada bus užgavėnės, Velykos ir kitos katalikiškos šventės, taipgi parodo net ir kada bus žydų Velykos ir kitos jų svarbesnės šventės. Pasnikų dienas atvaizdina žuvies piešinys. Čia matysite mėnulio atmainas, kokiame mėnesyje kokios gėlės turi būti vartojamos, o taipgi kokio mėnesio koks brangakmenis yra. Svarbesnės šventės atspaustos raudonu rašalu.

Čia matysi, kuomet Lindberghas perskrido Atlantiką. Kada Edisonas išrado elektros lemputę. Kokiais metais išrastas telefonas, telegrafas. Kada pirmutinis garvežis buvo paleistas ant gelžkelio bėgių. Kada moterys gavo lygias teises Suvienytose Valstybėse. Kada pilgrimai pirmutiniai atplaukė iš Europos. Kada gimė Amerikos pagarsėję patriotai, prezidentai ir kiti pasaulio svarbūs žmonės. Nemanykite, kad visuomet Amerikoje balsavo lapkričio antrąjį antradienį (utarninką), arba kad S. V. kapitolius buvo Washingtone. Kalendorius jums parodys, kad buvo didelės permainos.

Šiame kalendoriuje yra vieta užrašyti jūsų svarbesnių ypatų telefono numerius, kaip tai: policijos, ugniagesių, daktaro, ligonbučio, vaistinės, draugų ir tt. Pakabink ant sienos ir, reikalui atsitikus, nereikės knistis po popiergalius, o priėjęs ir matai, kur yra jums reikalingi telefono numeriai.

Padirbti tokį kalendorių mums atsiėjo tūkstančiai dolerių, bet mes tikimės, kad neatsiras Amerikoje tokios lietuviškos stubos, kur nekabos šis kalendorius, tankiausiai prie telefono. Labai dailiai padarytas ir gražu pakabinti kad ir brangiame, puošniame kambaryje. Didumas 12 x 17 colių. Kaina $1.

Siųsk vieną dolerį sekančiu adresu:

NATIONAL CALENDAR CO., Inc.
617 Summer St., W. Lynn, Mass.

Nepamiršk įdėti ir savo adresą, kad gautumėt kalendorių.

(Jūsų žiniai ir pasitikėjimui pranešama, kad mes esame biznyje 39 metai. Perstatomi Lynn Chamber of Commerce, Lynno didžiausio banko Security Trust Company ir Bostono Didžiųjų Popieriaus Sandėlių.)

MES ATLIEKAM . . .
VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

- BIZNIO KORČIUKIŲ
- SPAUSDINTŲ VOKŲ
- LAIŠKŲ SU ANTGALVIAIS
- BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ
- PROGRAMŲ ar PLAKATŲ

"Keleivio" spaustuvė padarys tamstoms viską ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spaustuvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"
636 East Broadway, South Boston 27, Mass.

Vietinės Žinios

MICHELSONAI KELIAUS APLINK AMERIKĄ

Sužinojęs, kad Margareta ir Stasys Michelsonai rengiasi vaziuot aplink Ameriką, nuvykau pas juos į E. Miltoną gauti smulkesnių žinių apie jų kelionę.

Radau juos labai užimtus. Atsiminiau tada pats, kad prieš išvykstant kur nors ilgesniam laikui visuomet yra įvairių būtinai atliktinų reikalų. Taigi, daug ką turi ir Michelsonai sutvarkyti prieš išvykdami. Supratau, kad ir aš negaliu jų ilgai trukdyti, to dėl su drg. Michelsonu teturėjau šitokį trumpą pasikalbejimą.

Klausimas: Žinau, kad Tamsta rengiesi "pavendravoti" po Ameriką. Taigi, kada tikrai išvykstate ir kas kartu su Tamsta važiuoja?

Atsakymas: Tiesa, rengiuosi pakeliauti. Išgyvenus Amerikoje 50 metų, pravartu nors kartą ją pamatyti. Išvykstame rugpiūčio 31 d. Kokiose vietose teks lankytis, tikslai pasakyti iš anksto negaliu. Seattle, manau, teks pamatyti. Jeigu Alaska iš numatyto plano neiškris, tai iš Seattle ieksime tenai lėktuvu, nes važiuot automobiliu būtų pertoli—nuo Kanados sienos iki Alaskos miesto Fairbanks yra apie 2,600 mylių, tenka važiuot 8-9 paras, ir kelionė per tyrlaukius ir girias, kur civilizacijos beveik nėra, nelabai vilioja. Reikėtų veztis su savim gerą atsargą maisto, gazolino ir miegamuosius maišus, nes be jų nakvojant tyruose uodai galėtų suėsti. Kai klausiate, kas daugiau važiuoja, tai važiuoja mano žmona, Dr. A. Kapočius ir jo žmona. Matote, aš esu keletą kartų nuvežęs Kapočių į Floridą, tai dabar jis nusipirko naują Cadillac'ą ir keliausim su juo. Turim pakvietimą sustoti Chicagoje pas pp. Gugius ir kompanijos pas Dr. Biežį. Gal ir sustosisime "Hello" pasakyti.

Kl.: Kaip ilgai manote keliauti? Kada laukti Tamstų vėl Bostone?

Ats.: Manau, kad kelionė aplink visą kraštą ir per įdomesnes jo vietas galės užtrukti apie du mėnesiu. Jeigu kipšas kojos nepakiš, tai apie spalio pabaigą ar lapkričio pradžią galesim jau būti namie.

Kl.: Beje, Tamsta esi jau daug Amerikoje važinėjęsis. Ar šioje kelionėje bus tokių vietų, kuriose Tamsta nesi buvęs?

Ats.: Iki šiol mano išvažinėtų vietų plotas ribojasi tik Montrealiu, Toronto, Chicaga, St. Louis, Pittsburghu, ir Washingtonu, neskaitant Floridos. Toliau į šiaurę ir į vakarus nesu buvęs. Taigi, visa tolimoji šiaurė ir vakarai man bus naujas pasaulis.

Kl.: Jeigu tiek ilgai žadate kelionėj pabūti, tai gal neiškęsite iš kur nors parašyti įspūdžių ir "Keleiviui"?

Ats.: Paprastai, kelionėj rašyti nėra laiko. Bet, jeigu būsiu gyvas, sugrįžęs namo tikrai mėginsiu savo įspūdžiais pasidalyti su draugais keleiviečiais. O dabar likite sveiki visi!

Palinkėjęs laimingos kelionės atsisveikinau.

Korsp.

Elektros Darbininkai Laimėjo Derybas

General Electric kompanija, kuri turi apie 180,000 darbininkų, pasirašė penkių metų sutartį su C. I. O. elektros darbininkų unija. Valandinis atlyginimas darbininkams (įskaičius ir atostogų, pensijų ir kitus dalykus) pakeliamas apie 49 centus.

Šiuo leimėjimu pasinaudos ir tie tos kompanijos darbininkai, kurie dirba Lynn ir Everett G. E. dirbtuvėse. Čia yra 15,000 tos kompanijos darbininkų.

KAIP JIE MELUOJA

Viename Chicagos savaitraštyje kažkoks Juozas Masionis pakartoja juodųjų dvatkų pleparus, kad socialdemokratai yra bolševikų talkininkai. Jis tarp ko kita raso:

"Kuriantis Nepriklausomai Lietuvos valstybei, Amerikos lietuvių suvažiavime Bostone, Visi marksistai, įskaitant komunistus ir socialdemokratus, balsavo prieš Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą ir įnešė centro pasiūlymą prisijungti prie didžiosios tevynes Rusijos".

Sutikęs Bostone nuo 1906 metų gyvenusį ir čia visą laiką veikusį socialdemokratų eilėse Stasį Michelsoną, paklausian, kada toks nutarimas buvo padarytas.

—Čia niekuomet panašaus nutarimo socialdemokratai nėra siūlę ir nėra priėmę. Tai grynas melas,—pasakė St. Michelsonas.

Taip fašistinėj tvarkoj išaugę vyriokai, dabar gyvendami demokratinėj šalyj, purvais drabsto jiems nepatinkamas politines organizacijas.

Nefašistas

KĄ RINKSIM MIESTUI TVARKYT?

Bostono rinkimų komisija patvirtino 5 kandidatus majoro vietai nominaciniams balsavimams: dabartinį majorą Hynes, buvusį majorą Curley, senatorių Powers, teismo valdininką Dolan ir Intraversato.

Į miesto tarybą norinčių kandiduoti yra 28 ir į mokyklų komitetą—8. Sąrašai dar gali pasikeisti. Galutinai paaiškės tik kitą savaitę.

Vasarvietėj nėra spaudos

V. Norvaišienės "Nidos" vasarnamio Hyannisport, Cape Cod, sveciai sako, kad čia viskas būtų labai gerai, bet trūksta lietuviškos spaudos. Tas trūkumas ypač jaučiamas blogam orui esant.

Nepamirškime įsiregistruoti

Šį rudenį rinksime naujus miesto šeimininkus. Nuo buvusių rinkimų iki šiol jau daug naujųjų ateivių gavo pilietybę ir turi teisę balsuoti. Ta teise turime būtinai pasinaudoti. To dėl nepamirškime įsirašyti į rinkikų sąrašus. Tą atlikti reikia iki rugsėjo 7 d.

Sungaila lankė brolienes

Mikolas Sungaila, senas Easton, Pa., gyventojas, pereitą savaitę buvo atvykęs į Bostoną savo dviejų sergančių brolienių aplankyti. Tą proga jis buvo užsukęs ir į mūsų įstaigą.

CAPE COD'E

Rugsėjo mėnuo ir "bobų vasara" yra gražiausias metų laikas.

Saulėtos dienos, šiltas vanduo, pušynų oras, jaukūs **"Nidos"** kambariai ir puikus maistas—geriausios sąlygos poilsiui.

"Nidoj" laukiami svečiai kasdien, o ypač savaitgaliais iki rugsėjo pabaigos.

V. Norvaišienė.
P. O. Box 367
West Hyannisport, Mass.
Tel. Hyannis 1687-W 4.

SLA ANTROSIOS APSKRITIES GEGUŽINĖ

Sekmadienį, rugsėjo 4 d. Vytauto (Woodland) parke, Auburn, Mass., prie Worcesterio SLA 2-ji apskritis rengia savo metinę gegužinę (pikniką). Joje mūsų centro prezidentas adv. Kazys Kalinauskas kalbės apie Susivienijimo praeitį, dabartį ir ateitį.

Šokius gros geras Worcesterio orkestras; bus skanių valgių ir gėrimų, bus progos sutikti draugus ir pažįstamus ir bendrai smagiai laiką praleisti.

Kviečiame visus šioj smagioj gegužinėj dalyvauti.

Rengimo Komisija.

Rinkimų kova karštėja

Rugsėjo 27 d. Bostone bus majoro ir kitų miesto šeimininkų nominaciniai (kandidatų išstatymo) balsavimai. Jie jau jaučiami. Štai vienas iš penkių norinčių būti kandidatais į miesto majoro vietą, John Powers iš So. Bostono, jau kelis kartus pasirodė televizijoj ir smarkiai puolė dabartinį majorą Hynes, tos pačios, kaip ir jis demokratų partijos žmogų.

Powers sako, kad dabartiniai miesto vadovai miestą praskolino, kad mokesčiai nuo nuosavybės labai pakilo (nuo$56.80 iki $69.-80), kad miesto ligoninė blogai tvarkoma, parkai ir žaidimo aikštės apleisti ir t. t.

Suėmė Žmogžudį Burke

Praeito šeštadienio vakarą Folly Beach, S. C., suimtas žmogžudys Burke, kuris prieš metus pabėgo iš Bostono kalėjimo. Jis jau kelis kartus yra baustas. Sakoma, kad jis yra įvykdęs kelias žmogžudystes.

Sveikina skautai

Tarptautiniame skautų sąskrydyje (jamboree) Kanadoje esantieji Bostono lietuviai skautai atsiuntė "Keleiviui" sveikinimų.

Laišką visų vardu pasirašo A. Adomkaitis ir A. Banevičius.

MIRĖ DU LIETUVIAI

Šeštadienį, rugpiūčio 27 d. mirė southbostonietis Feliksas Galinis, pastaruoju laiku gydęsis Mattapan sanatorijoj. Buvo vedęs, paliko šeimą. Velionis turėjo arti 70 metų ir gyveno iš pensijos. Palaidotas su bažnytinėm apeigom rugpiūčio 30 d.

Tą pat dieną mirė southbostonietė Ona Šapokienė, pagal pirmąjį vyrą Šlikienė. Paliko vyrą Domininką Šapoką, dukterį ir žentą Petrą Širką.

Velionė buvo kilusi iš Amalių kaimo, Kuršėnų parapijos. Į Ameriką atvyko prieš 40 metų. Mirdama turėjo apie 67 metus.

Pašalpa nedirbantiems dėl potvynių

Mūsų valstybės atstovų rūmai nutarė svarstyti įstatymo sumanymą mokėti 12 savaičių nedarbo pašalpą netekusiems darbo dėl potvynių darbininkams ir tuo atveju, jei jie jau yra išėmę įstatyme numatytą pašalpą.

Rimkus kviečia į svečius

Pranas Rimkus kviečia į svečius. Jis turi Livingstone, Kalifornijoj vynuogynų ir migdolų sodą, o dabar nusipirko gražų pakelės viešbutį (motel), vadinamą Livingston Motel.

Naujas Šeštadieninės Mokyklos Vedėjas

K. Mockus, kelerius metus vadovavęs šeštadieninei mokyklai, iš tų pareigų pasitraukė. Dabar mokyklai vadovaus Jurgis Vaičaitis.

Naujus mokslo metus mokykla pradeda rugsėjo 17 d.

Gruodžio 31 d. sukaks 35 metai nuo pirmojo Lietuvos operos vaidinimo. Vaidinta "Traviata".

Kambarys su Maistu

Geras kambarys st. baldais, šiltu vandeniu ir su maistu išsinuomuoja vienam žmogui. Kreiptis 21 Bowdoin Ave., Dorchester. Telefonas GE 6-5139 nuo 5 iki 9 val. vak. (37

Reikalingas Darbininkas

Visokiems darbams, kaip tai grindims mazgoti ir kitiems darbams dirbti, reikalingas darbininkas. Pastovus darbas, šešias dienas per savaitę, geras atlyginimas. Kreiptis į Blindstrup, 304 W. Broadway, So. Boston, po 10:30 iš ryto.

PARDUODAMAS NAMAS

Prie pat šv. Vincento bažnyčios skubiai ir pigiai parduodamas geram stovy trijų šeimų namas 4-4-5 kamb., 235 W. Third St., So. Boston, Mass. Mažas įnešimas. Kreiptis į namo savininką ten pat antrame aukšte vakarais nuo 5 į 8 val. (35)

KAMBARIAI VYRAMS

Du kambariai vyrams išnuomuojami tuoj pat. Yra televizija, šiltas vanduo, galima maudytis, virtuvė ir kiti patogumai. Kreiptis vakarais į Mr. Victor Zickus, 80 Corbet St., Dorchester, Mass. Tel. BL 8-1292. (36)

Butas Nuomai

So. Bostone, 282 Third St., išnuomuojamas 4 kambarių butas (3-čiame aukšte). Nuoma $25.00 mėnesiui. Galima pirkti visą namą. Dėl išnuomavimo ar pirkimo kreiptis į savininkę: 44 Aspenwall Rd., Dorchester 24, Mass. (35

Parduodu Baldus (Furniture)

Pigiai parduodu visus namų rakandus, nes išvažiuoju kitur. Kreiptis: Mrs. P. Esmalovich, 41 Chester Ave., Brockton, Mass. (35)

LAISVĖS VARPAS
THE LIBERTY BELL

Naujosios Anglijos lietuvių
KULTŪRINĖ
RADIO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilocyklų
Boston 15, Mass.
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00
po pietų
Visais reikalais kreiptis:
P. VIŠČINIS
31 Bunker Avenue
Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. dieną. Perduodamos lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės Pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 East Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas ir "Keleivis."

Steponas Minkus.

NAMŲ SAVININKAMS

Pentiname namus iš lauko ir vidaus; apkalame šingeliais; sutaisome pijazus ir dengiam bei taisom stogus. Prašome kreiptis laišku į:

John Petrus
206 Gold Street
Randolph, Mass.

Arba po pietų užeikite: 409 W. Broadway, Room 4, So. Boston, Mass.

APSIDRAUSK NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.). Visais insurance reikalais kreiptis :

BRONIS KONTRIM
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

PUIKI VIETA ATOSTOGOMS
IŠVAŽIAVIMAMS, PARENGIMAMS
Ant Romantiško Marių Kranto

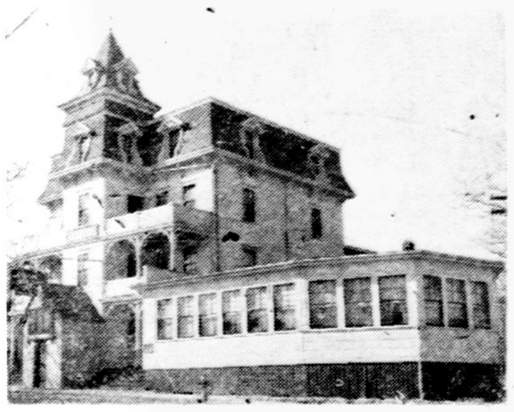

Glen Cove HOTEL

ONSET AVE. ir OCEAN ST. kampas, ONSET, MASS.

Privačios, švarios, šilto vandens (virš 70 laipsnių) maudyklės, vėsusis "Neptune Room" turtingas įvairiausiais gėrimais, erdvi šokiams vieta.

Atostogaujantiems šviesūs, erdvūs kambariai poilsiui. Puikiai įrengtas televizijos kambarys, kortavimo ir kitokių žaidimų kambarys. Svečiams privati parkinimo vieta užpakalyje viešbučio.

Dėl kambarių rezervavimo, sąlygų ir kitais reikalais skambinti Wareham 563, arba rašykite: Glen Cove Hotel, Onset Ave., Onset, Mass.

Automobilių važiuoti 28 keliu į Cape Cod iki rodyklės į Onset.

Visus maloniai kviečiame atsilankyti susipažinti.

Savininkai **Petras ir Birutė Peldžiai.**

TAUPYKITE $ $ $ JŪSŲ KŪRO IŠLAIDOSE
Leiskite mums įdėti naują, gerai dirbantį
Tylų, Automatišką Aliejaus Pečių
Už Specialinę Pardavimo Kainą

visiškas įtaisymas **$250**

Įmokėti Nereikia Nieko—Išsimokėti per 3 metus
FORTUNA FUEL CO.
45 Dorset St., Dorchester Šaukit GE 6-1204

LINKSMA LIETUVIŠKA UŽEIGA
CASA LOMA
Ant Mėlsvo "Robins Pond" Ežero
Route 106, East Bridgewater, Mass.
ĮVAIRŪS GĖRIMAI—UŽKANDŽIAI—PIZZA
Šokiai kas trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį.
Groja penkių asmenų Eddie Martin orkestra.
Sekmadienį visus linksmina muzika ir dainomis Bill & Tex, the "Singing Sweethearts."
Casa Loma populiari vieta šokiams žiemą ir vasarą. Dėl informacijų kreipkitės telefonu: Bridgewater 855.

Dr. B. Matulionis
Vidaus, specialiai plaučių ir širdies ligos. Priima bet kurią dieną, iš anksto susitarus telefonu ar laišku.
Telef. 22, Pascoag, Rhode Island
Adresas: State Sanatorium, Wallum Lake, Rhode Island.
Astumas: nuo Providence—24 mylios, nuo Worcester—26 m., nuo Boston ar Brockton—50 m., nuo Thompson, Conn.,—10 mylių.

EMPIRE WALLPAPER COMPANY
Savininkas Gerald Vareika
Didelis pasirinkimas visokiausių popierių ir "oilcloth" sienoms lipdyti
su didele nuolaida
135 Emerson St., k. Broadway
Atdara nuo 9 iki 6, penktadieniais iki 8 val. vakaro

DR. D. PILKA
Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8
546 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas: SO 8-1320

Tel. AV 2-4026
Dr. John Repshis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nėdėliomis ir Šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto
495 Columbia Road
Arti Uphams's Corner
DORCHESTER, MASS.

FLOOD SQUARE HARDWARE CO.
Savininkas A. J. Alekna
628 East Broadway
South Boston 27, Mass.
Telefonas SO 8-4148
Benjamin Moore Malevos
Popieros Sienoms
Stiklas Langams
Visokie Reikmenys Namams
Reikmenys Plumberiams
Visokie Geležies Daiktai

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
409 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. AN 8-0948
Res. 37 ORIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. FA 3-5515

Tel. SO 8-2712 arba BI 4-9013
Dr. J. C. Seymour
(LANDŽIUS)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėliausios konstrukcijos
X-RAY Aparatą
Pritaiko Akinius
VALANDOS: nuo 2-4, nuo 7-8
534 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. SO 8-2805
Dr. J. L. Pasakarnis
Dr. Amelia E. Rodd
OPTOMETRISTAI
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 6 vakaro.
Seredomis—ofisas uždarytas.
447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

VAISTAS "AZIVA"
1—Vaistas nuo nudegimo ir nuo nušutimo vandeniu.
2—Vaistas nuo atdarų žaizdų—mostis.
3—Akių vaistas.
4—Vaistas nuo kojų niežėjimo, pirštams, tarpupirštėms ir papirštėms.
5—Vaistas nuo galvos niežėjimo.
6—Vaistas nuo kosulio. Greit pagelbsti.
Reikalaukite šitų vaistų pažymėtais numeriais. Kaina už kiekvieną numerį $1. Pinigai, čekis ar money orderis iš kalno. Adresuokit: (5-6)
Joseph Machinskas
295 Silver Street
South Boston 27, Mass.